

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

Vol. XXXVI. N. 6 (33)

PENKTADIENIS (Friday), GEGUŽĖS (May) 4 D., 1951 M.

SIX CENTS

Gen. Ridgway žiūrinėja savo šeimos prisijustas fotografijas

NACIONALISTAI PERĖMĖ IRANE VALDŽIĄ

VISI SUSDOMĖJĘ, KUR SUKS MOHAMMED MOSSADEGH

Teheranas.—Su naftos klausimu susiję įvykiai pagaliau sudarė sąlygas Irano ministerio pirmininko vietą užimti nacionalistų vadui Mohammed Mossadegh. Tasai palyginamai nedidelės grupės vadas, kuris savo atkaklumu pasiekė Anglo-Iranian Oil Company imonių suvalstybinimo ir jos koncesijų atėmimo, į ministerio pirmininko vietą įsiveržė beveik jėga. Jis tas pareigas perėmė pirmiau, negu jo paskyrimui nepalankus šachas pasirašė oficialų paskyrimo aktą. Po paskyrimo pasakytojo savo penkių minučių kalboj Mossadegh jo kijos savo vyriausybės programos nepaskelbė, tik pareiškė, kad pagaliau krašto turtas vėl esąs gražintas tautai ir kad tą turtą tinkamai naudojant visi krašto gyventojai galės gerai gyventi.

Šiuo metu visi yra susidomėję, kaip tam vyrui, kuris visą gyvenimą tik kitus kritikavo, dabar seksis parodyti, kad jis iš tikro daugiau išmano ir geriau dirba.

Mossadegh yra aiškus anglų priešas. Jo paties priešai tvirtina, kad Mossadegh esąs linkęs dėtis su Sovietais. Bet kiti stebėtojai yra nuomonės, kad jis tik esąs griežtas priešas svetimųjų kišimosi į Iraną.

NAFTĄ SUVALSTYBINO

Teheranas.— Irano senatas vienu balsu priėmė naftos suvalstybinimo įstatymą. Manoma, kad šachas įstatymą tuojau pasirašys, nors tam ir buvo priešingas.

SKUBA TIESTI KELIUS

Berlynas.— Patikimomis žiniomis iš Rytų Vokietijos, rusų inžinieriai nuo Elbės ligi Sovietų zonos sienos stato geležinkelį ir kitų kelių tinklą. Geležinkeliam tarp Lenkijos ir Rytų Vokietijos tiesiami ant rieji bėgiai. Keliai ir tiltai statomi tokie, kad jais galėtų judėti tankai ir sunkioji artilerija. Praplečiama ir stotys bei geležinkelio maža. Taip pat ir Lenkijoje visiems karinėms reikšmės geležinkeliams, ypač Baltijos jūros kryptimi, tiesiami antrieji bėgiai.

PAGALIAU VIENU KLAUSIMU SUSITARĖ

GROMYKO IŠSIGANDĖS

Paryžius.— Keturių didžiųjų valstybių užs. reik. viceministrai balandžio 30 d. posėdy pasiekė pirmo susitarimo: gegužės 1 d. posėdžio nedaryti. Kai prancūzų atstovas tai anglų kalba pasiūlė, Gromyko prancūziškai atsakė "D'accord", o JAV atstovas Jessup tuojau pat pridėjo "Soglasni". Tai Gromyko labai nustebinę. Jis net akinius nusiėmęs ir pasižiūrėjęs į amerikietį. Bet kalbama, jog tai Gromyko ir nemažai išgąsdinę. Jis įtaria, kad Jessup iš tikro gerai mokas

rusiškai ir galėjęs kartais iš sovietinių atstovų pasitarimų nugalėti tai, kas jam nebuvo skirta.

SUMTAS ASSOCIATED PRESS ATSTOVAS

Praga.— Čekoslovakijos komunistinė vyriausybė suėmė Associated Press Pragos biuro vedėją W. N. Oatis. Kaip įprastas "liaudies demokratų" kraštuose, ir Oatis kaltinamas šnipinėjimu. Jis esą panaudojamas čekų tarnautojus rinkęs slaptas žinias

Afrika virsta arsenalu

Nuo Tanganikos ligi Kinijos knibžda žemės turtų ieškotojai

Pastaraisiais metais, amerikiečiams ir anglams vadovaujant, būrių būriai specialistų Afrikoje atkakliai ieško žemės turtų. Ši akcija yra didesnė, kaip kada nors buvusi, ir Afrika baigia virsti Vakarų arsenalu.

Stengdamiesi apsirūpinti reikalingomis medžiagomis, Vakarai atkreipė dėmesį į Afriką. Nors buvę turtingi chromo, mangano, vario, geležies, asbesto ir eilės kitų svarbių medžiagų šaltiniai jau beveik išnaudoti, bet dar tūkstančiai nepaliestų kvadratinį kilometrą tebelaukia žemės turtų ieškotojų. Ir jie dabar atėjo. Jų knibžda nuo drumstų Nigerio vandenų ligi Pietų Afrikos tyrumų ir nuo Tanganikos nepraieinamų miškų ligi Kenijos plokščiakalnių. O tam reikalui panaudojamos visos įmanomos priemonės — nuotraukos iš iškutų, geofiziniai tyrimai, kasinėjimai ir visa kita.

MASKVA ATŠVENTE GEGUŽĖS 1-JĄ

Vasilevskis puola "amerikiečių imperialistus"

Maskva.— Nors lijo smarkus lietus, Gegužės 1 proga Raudonojojo aikštės, pačiam Stalinui dalyvaujant, įvyko pusę valandos trukęs visų ginklo rūšių kariuomenės paradas. Kalbą pasakė karo ministeris maršalas Vasilevskis, kuris puolė "amerikiečių imperialistus", kurie vedą Korejį grobiamąjį karą ir tuo pačiu metu vykdo pasirošimus naujam karui. Sovietai siekia taikos, o karo atveju Sovietų gyventojai gali pasitikėti savo armija, laivynu ir aviacija.

Išlėmėse dalyvavo užsienio diplomatai, tarp kurių ir Anglijos, Prancūzijos, Italijos bei Indijos pasiuntiniai. JAV pa-

Kai amerikiečiai ypač susidomėję, šalia naujų šaltinių ieškojimo, Pietų Afrikos vario kasyklomis ir Kongo uranu, anglai stengiasi išplėsti Tanganikos ir Njasa anglies bei geležies kasyklas. Kad ir mažiau, vis dėlto intensyviai čia žemės turtų ieško ir stengiasi juos išnaudoti taip pat Belgija ir Prancūzija. Kongo uranas Belgijai jau davė gražaus pelno.

Kartu su Tanganikos geležies ir anglies kasyklų plėtimu čia skubiai statoma ir plieno gamybos įmonės. Taip pat rūpinamasi kuo daugiausia gauti švino, nikelio ir chromo. Šiuo metu Basuto srity kaip tik ir tiriami ten esančių chromo ir nikelio išteklių išnaudojimo galimybės. Ugandoje yra surasta vario ir kobalto klodai.

Bet šiuo ieškotojų darbas dar nesibaigia. Jie tiria ir šiaurės Nigertijos cino išteklius. Įvairiose kitose vietose surasti di-

desni kiekiai ypač lydinams reikalingų metalų — antimono, niobito ir beryliumo, kuris esąs reikalingas vandenilio bombos gamybai.

Pagrindiniai sunkumai šiame darbe yra tose srityse vandens ir darbo jėgos stoka. Ši priežastis tų žemės turtų ieškančius kraštus verčia imtis plataus masto planų, pagerinti tuose Afrikos rajonuose gyvenimo sąlygas. Tai neabejotinai pakels simtų tūkstančių vietos gyventojų pragyvenimo lygį, kas prisidės didele dalim ir prie komunizmo įtakos Afrikoje sumažėjimo.

TRUMANAS REIKALAUJA NAUJŲ SUMŲ GINKLA-VIMUISI

Washingtonas.— Prezidentas Trumanas Kongresui pranešė, kad ateinančių fiskaliųjų metų biudžetas numatomas 60.679.414.000 dolerių. Tokių didelių sumų reikalinga, kad galima būtų vykdyti ginklavimosi programą. O ginklavimas yra neišvengiamas, nes Sovietai graso taikai. Savo rašte Kongresui prezidentas pažymėjo, jog Korejos pavyzdys parodė, kad Sovietai siekdami savo tikslų, pasiryžę įstumti pasaulį į karo katastrofą. Tai verčia laisvąjį pasaulį pasiruošti, kad galėtų kilusią agresiją atremti.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Japonijos gubernatorių rinkimuose iš 46 renkamųjų 42 išrinkti šalininkai plataus bendradarbiavimo su JAV. Socialistų išrinkti tik 4, o komunistų nė vieno.
- Vykdydama Vogeler paleidimo sąlygas, JAV vyriausybė atšaukė draudimą JAV piliečiams vykti į komunistinę Vengriją.
- Kanados min. pirm. L. St. Laurent parlamente pranešė, jog Kanada pagriežtins prieš šnipų veiklą nukreiptus įstatymus.
- Komunistinė Čekoslovakijos vyriausybė Prancūzijai pranešė, kad ji nuo gegužės 5 d. turi uždaryti Pragoje savo konsulatą.
- De Gaulle, kalbėdamas Bois de Boulogne, išklė reikalavimą, kad Atlanto pakto sausumos, jūrų ir oro pajėgų vadovybė prancūzų karininkams būtų užleista daugiau vadovaujamų vietų. De Gaulle mano, jog Europos gynybos pasitarimuose Prancūzija turi būti laikoma ne svečiu, bet lygiu partneriu.
- Britų admiralitetas paskelbė, kad Atlanto pakto valstybių laivyno manevrai šią vasarą įvyks kanale prie Anglijos ir Prancūzijos krantų.
- Išstoje iš Italijos komunistų partijos buvę jos vadai įkūrė naują socialistinę partiją. Naujoji partija bus Socialistų Internacionalo narys.
- JAV karinė misija, vadovaujama gen. Chase, jau atvyko į Formozą.
- JAV nutraukė Airijai pagalbos pagal Marshallio planą teikimą, nes esamais duomenimis kraštas yra pajėgus pats apsirūpinti. Airijai per trejus metus buvo suteikta 146.500.000 dolerių paramos.
- Irano šachas pasirašė parlamento priimtą naftos suvalstybinimo įstatymą.
- Paryžiaus konferencijoje Vakarai vėl įteikė naujus pasiūlymus, pareikšdami, kad jie eina kiek įmanoma toliausia, norėdami sudaryti sąlygas užs. reik. ministerių konferencijai. Gromyko dėl jų vėl pasisakė nepalankiai, bet griežtai dar neatmetė. Manoma, kad jis laukia instrukcijų iš Maskvos.
- Anglų parlamente kyla didelis triukšmas dėl padavinėjimo Kinijos komunistams karui svarbių medžiagų.

Korėjos fronte

Tokio.— Korejos fronte kovos sumažėjo ligi paskirų susirėmimų. Gen. Van Fleet pareiškė, jog pirmoji komunistų pavasario ofensyvą fazė baigėsi dideliais priešų nuostoliais ir dideliu Jungt. Tautų pajėgų laimėjimu. Bet kartu ir pažymi, kad galima laukti dar didesnio, kaip buvusio, komunistų puolimo. Laivyno, aviacijos ir artilerijos ugnis komunistus privertė nutraukti savo puolimą Seulo rajone, bet jie grupuoja savo jėgas viduriniame fronte ir ten bando veržtis. Pagaręjus orui, ypač veikli buvo Jungt. Tautų aviacija. Tik antadienį ji atliko 1277 skridimus, padarydama priešui didelių nuostolių. Iš vienos tik fronto kryptimi judančios 3000 sunkvežimių kolonos buvo sunaikinta 700. Nuo karo pradžios 5 aviacijos armijos lakūnai atliko 125.000 skridimų. Priešo žmo-

nių nuostoliai nuo balandžio 22 d. pasiekė apie 80.000 vyrų. JAV nuostoliai paskutiniąją savaitę siekė 1055 vyrus ir bendras skaičius nuo karo pradžios 62.799, iš kurių 1.110 nukautis arba mirę nuo žaizdų. Apie anglų nuostolius parlamento buvo pranešta, kad dabartinės ofensyvos metu 48 žuvo, 223 buvo sužeisti ir 803 dingę be žinios.

RAGINA KINŲ DARBININKUS SUKILTI

Taipeh.— Čiang-Kai-Sekas paskelbė atsisaukimą į Kinijos darbininkus, ragindamas juos sukilti prieš komunistinę valdžią ir paskelbdamas, jog artimoj ateityj jis ateisias jiems ir pagalbą ir išvaduosiąs juos iš dabartinės sprespaudos. Čiang-Kai-Sekas paragino Kinijos darbininkus stiprinti pagrindinę veiklą.

SVARSTOMA MANDŽIURIJOS BOMBARDAVIMO KLAUSIMAS

Londonas.— Čia paskelbta, jog JAV, Anglija ir kiti kraštai, kurių daliniai kovoja Korejoje, Washingtone tariasi dėl skubių žingsnių, jei pasirodytų reikalinga bombarduoti Mandžiurijoje priešų bazes. Klausimas, ar to būtų imtasi, jei komunistų aviacija pradėtų smarkiai pulinti Jungt. Tautų pajėgas, esąs dar tebesvarstomas. Anglų pritarimo klausimas būsiąs apsvaistytas ministerių kabinete ir viešai neskelbiamas, laikant jį karine paslaptimi.

MORRISON PRITARIAS MANDŽIURIJOS BOMBARDAVIMUI

Londonas.— Iš anglų šaltinių pranešama, kad užs. reik. ministeris H. Morrison pritaria Mandžiurijos bombardavimui, jei priešai sustiprintų Korejoje aviacijos veiklą. Prie to anglai pradėjo linkti, norėdami

išlaikyti glaudesnius anglų-amerikiečių santykius. Morisonas esąs linkęs pritarti ir separatinei taikos sutarčiai su Japonija.

ANGLAI VARO PLACIĄ PREKYBĄ SU KINIA

Londonas.— Anglija paskutiniųjų trijų mėnesių būvy į komunistinę Kiniją eksportavo įvairių prekių už 3.614.800 dolerių. Į Kiniją anglai eksportuoja geležies ir plieno gaminius, automobilius, garvežius, laivus, lėktuvus, elektros aparatus ir kitus reikmenis, chemikalus, vaistus, dažus ir kitas panašias medžiagas. Board of Trade naujasis vadovas Shawcross, parlamente paklaustas, kodėl į Kiniją gabenamos karui svarbios medžiagos, atsakė, jog nesą visuotinai priimtos aptarties, kurios medžiagos yra svarbios karui.

Lėktuvai iš oro aprūpina maistu ir municija pirmose fronto linijose kovojančius dalinius.

Dr. Kazys Sruoga - Veržikas

PIKTI ŽODŽIAI TARP ANGLIJOS IR AMERIKOS

- "AMERIKOS GINKLAVIMASIS PAVOJINGESNIS UŽ SOVIETŲ AGRESIJĄ"
- "JŲS REMIATE RAUDONUOSIUS IR NAUDOJATĖS IŠ KARO"
- AR GALI DRAUGYSTĖ SUITI?

Cicero, Illinois. — Laikas nuo laiko pasigirsta Anglijoje gan pikty žodžių Amerikos adresu. Neseniai, su nemažu triukšmu atstatydo Anglijos ministeris Aneurin Bevan. (Nereikia sumaišyti su Bevin — tas jau nebe gyvas). Tas Bevan yra Anglijos valdančiosios partijos kairiojo sparno labai kairus ir griežtas vadas. Formaliai jis išlėkė iš ministerių kabineto besiginčydamas dėl dirbtinių dantų ir akinų. Iš tikro gi jam labai nepatinka, kam Amerika taip ginkluojasi prieš Sovietų agresiją ir kam Anglija šeka Amerikos pavyzdžiu. Tai va tas gan įtakingas žmogus ir pareiškė tokias mintis, iš kurių seka, kad Amerikos apsiginklavinimas gali būti pavojingesnis net už pačią Sovietų agresiją. Jei taip pakalbėtų eilinis anglas — tai nieko. Bet kai taip pašneka Bevan, tai reikalas rimtas. Mat, jis ne vienas taip mano. Turi pasekėjų. Drauge su juo tais pačiais motyvais atsistatydino dar keletas ministrų.

Amerikos žmonės ir spauda taip pat gan dažnai nepasigaili anglams pikty komplementų. Anglai čia kaltinami, kam jie visai remia raudonuosius kiniečius, parduoda jiems karo medžiagą ir trukdo jų nugalėjimą. Svarbiausia, daug kas Amerikoje labai įniršo ant anglų po MacArthur'o išmetimo, nes visi gerai muja, kad anglų spaudimas čia buvo nemažas.

Tad ar nuostabu, kad ne vienas veržiasi į galvą juodos mintys. Ar neatėjo galas Amerikos ir Anglijos draugystei ir bendram frontui prieš Sovietų pavojų? Tokios mintys labai įdomios ir džiuginančios Kremlui. Bet tai tik mintys. Anglija ir Amerika yra gyvybiškai surištos. Viena be kitos negalėtų bent kiek sekmingiau priešintis bet kuriam Europos agresoriui. Tai įrodė ir pirmas ir antras pasaulinis karas. Anglijos laivynas, Anglijos karinės bazės (ypač atominio bombų reikalams) yra būtina reikalingos Amerikai. Anglija turi ir Atlanto ir Pacifiko vandenynėse tokias vietas, kurias jai nemažiau svarbu ginti kaip Amerikai. Taigi bendro fronto sudarymas neišvengiamas. Kita vėl vertus, be Amerikos neišsamių žaliavų, be Amerikos karo pramonės ir ginklų, be Amerikos finansų — Anglijos dienos, bent karo atveju, būtų suskaitytos. Tai žino ir Amerika ir Anglija. Tai kodėl taip pikty ginčijasi? Dažnai gyvenime labai geri draugai mėgsta aštriai ginčytis, nes vienas ir kitas puikiai žino, kad vis tiek jų draugystė nepalaužiama. Nors pašaliniam, ypač priešui, susidaro keistas įspūdis, dėl kurio kartais tenka ir galvėti, ir apsiriki, ir net, vėliau, žiauriai nukentėti.

Taip atrodo šitie pikty žodžiai tarp Amerikos ir Anglijos.

Paremkite Raudonąją Kryžį!

LDS NAUJOSIOS ANGLIJOS SUVAŽIAVIMAS

Ivyks š. m. gegužio mėn. 20 d. 1 val. po pietų šv. Juozapo Liet. parapijos pobažnytinėje salėje, Roger st., Lowell, Mass.

Suvažiavime įvyks socialinis enciklikų minėjimas ir ta proga kun. Kazys Mažutis ir Lawrence, Mass., šv. Pranciškaus parap. vikaras kun. Paulauskas skaitys paskaitas. LDS centro pirmininkas prel. Pr. Juras kalbės apie LDS veiklą ateityje. Suvažiavimas yra labai svarbus. Malonėkite kuo daugiausiai iš kuopų atsiųsti atstovų.

Kviečia N. Anglijos apskr. valdyba:

Dvasios vadas kun. Jonas Bernatoniš,
pirmininkas Vladas Paulauskas,
Raštininkas Thomas Versiackas.

NORWOOD DRUG

R. J. REMENYI — J. P. NEVINS

Toedtmann & Follis įpėdiniai

Superior Ave., prie 65 gatv.

Cleveland, Ohio

Vaistinėninkai visą laiką tarnyboje

Mes pristatome į namus

(6)

Britanijos princesė Elzbieta, sulaukusi 25 metų, keliavo po Italiją. Romoje aplankė Vatikaną ir Italijos vyriausybę. Premieras Alcide de Gasperi palinkęs bučiuoti princesei ranką.

ŽODIS NAUJAI ATVYKUSIEMS

Lankydamasis pirmą kartą "Draugo" redakcijoje esu prašęs savo mielus bendro likimo brolius ir seses tremtinius padaryti vienkartinę auką mano įpėdiniui Vokietijoje ir Austrijoje — Liet. Tremtinių Vyr. Sielovados Tvarkytojui — Tėvui Alfonsui Bernatoniui, OFM, (jo adresas: (16) Dieburg, Kapuzinerkloster, Germany), pasiūnčiant jam bent po vieną dolerį.

Kodėl tai padariau?

Darbavausi su jumis, kaip jūsų dvasios vadas, 5-rius metus tremtyje. Jūs uoliai rėmėte mano įstaigą (kartu su mūsų broliais Amerikos lietuviais). Jūsų parama ir gera širdis įgalino atlikti didelius uždavinius, uždėtus man Šventojo Tėvo.

Negalintiems iš Vokietijos emigruoti ligoniams, seneliams, invalidams ir k., vadovauti ir dvasiniai aprūpinti mielai sutiko Tėvas Alfonsas Bernatoniš. Jis aukoja šiam reikalui visą savo energiją, sveikatą ir jėgas, atsisakydamas net emigruoti į užjūrus. Mes, laimingai pasiekę šį laisvės kraštą, negalime jų pamiršti. Pati sąžinė ir žmoniškumas mus įpareigoja jiems padėti.

Tai neskaldo bendro šalpos darbo

Tremtinių Sielovados Tarnyba yra visiškai skirtinga įstaiga nuo visų kitų. Tremtyje ji atstoja tėvynėje turėtus mūsų vyskupijų centrus — kūrijas.

Šios įstaigos tiesioginiai nerėmė ir neremia jokia tremtinių organizacija. Ji visą laiką išsilaisvė laisvomis tikinčiųjų aukomis. BALFas kurį laiką per L. Raud. Kryžių teikė atskiriems šios įstaigos darbuotojams, kaip ir kitiems visuomenės veikėjams, paramos maisto produktais. Už tai priklauso BALFui nuoširdi padėka. Tačiau nei BALFas nei kuri kita tremtinių organizacija nėra paremta.

NAUJA SIUNTINIŲ TVARKA

Bona. — Vakarų Vokietijos vyriausybė nustatė, kad nuo gegužės 28 d. į mėnesį maisto siuntinių vienam asmeniui galima be maitos pasiųsti ligi 15 kilogramų. Drabužiai, baltiniai, batai ir panašūs dalykai bus muitinami tik tuomet, jei jie pralens gavėjo šeimos reikavimams. Vienos tik kavos siuntiniai bus apmuitinami. Kavą be maitos galima tik gauti, jei ji siunčiama su kitais daiktais. Bet ir tuo atveju be maitos ga-

sios pačios įstaigos nei jos dvasinių uždavinių. Priešingai, Sielovados Tarnyba rėmė ir teberemia atskirus mūsų veikėjus, tremtinių organizacijas, k. a. skautus, ateitininkus, meno ansamblius, studentus bei varge atsidūrusius ligonius ir pan. To reikalauja patys šios įstaigos uždaviniai, kurie šv. Sosto rašte yra apibrėžti kaip jos religinė, kultūrinė, socialinė bei karitatyvinė veikla.

Kaip Tėvynėje vyskupijų Kurijų rėmimas neskaldė bendrojo šalpos darbo, taip lygiai jis neskaldo jo nei čia.

Tai neatitraukia aukotojų bendram šalpos darbui

Didelė klaida būtų manyti, jei kas trauktų Sielov. Tarnybą ar net atskiriems, jiems gerai žinomiems asmenims, tai jau tas nebeaukos niekam kitam. Priešingai. Pav., čia gausu vienuolynų ar kitų organizacijų rėmėjų būrelių. Jie netgi daro savo susirinkimus bei seimus. Patyrinėjus, kas remia ALT, BALF ir t.t. dažniausiai rasime tų pačių plačiaširdžių aukotojų pavardes.

Kas aukoja — aukoja visiems, kas neaukvoja — neaukvoja niekam.

Padarykite tai greit

Atidėliojant viskas paprastai pamirštama. Žiūrėk, tai adresas užsimetė, tai "prie progos pasiųsiu", — taip dažnai ir pasiilekia geri norai neįvykdyti. Todėl perskaite, mielieji, imkite ir tuč tuojau pasiųskite Tėvui Alf. Bernatoniui vienkartinę auką, kurią jam perduoti mielai sutiko Amer. Liet. Rom. Kat. Federacija. Jos adresas tas pats kaip "Draugo", būtent: 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois.

Jūs,

Kan. Feiksas Kapočius, buvęs Vyr. Liet. Tremtinių Sielovados Tvarkytojas Vokietijoje ir Austrijoje.

ŪKINIO GYVENIMO KONTROLĖ

UNIJŲ ATSTOVAI GRĮŽTA

Washingtonas. — Unijų vadai nutarė į visas ginklavimosi įstaigas vėl paskirti savo atstovus, kurie iš jų prieš porą mėnesių buvo atsaukti. United Labor Policy Committee vienu balsu nusprendė, kad Washingtono reikšmingai pasikeitę buvusių nusistatymai, kas unijoms vėl leidžia dalyvauti ginklavimosi įstaigose, įskaitant ir atlyginimų stabilizavimo komisi-

KRASTE JAUČIAMAS MĖSOS TRŪKUMAS

Didžiųjų krašto skerdyklų vadovai pareiškia, kad šiuo metu krašte jaučiamas mėsos trūkumas, kai kuriose vietose net pats didžiausias nuo karo pabaigos. Beveik visur trūksta avienos. Tai aiškina tuo, kad pavasarį visada mažiau avių parduodama. Taip pat nepakankamai pristatoma į rinką jautienos ir veršienos. Kiaulienos ir paukštienos esą rinkoje pakankamai. Jautienos truku-

mas rinkoje aiškinamas ligi šiol nepakankama jos kainų kontrole.

ISIGALIOJO JAUTIENOS KAINOS KONTROLĖ

Washingtonas. — Vyriausybė įvedė jautienos kainos kontrolę ir mano, jog ligi spalio mėn. jos kaina sumažės ligi 10 centų svarui. Laikinais liks maždaug ta pati kaina, bet ji bus 4-5 centais svarui sumažintas rugpjūčio 1 d. ir tiek pat spalio 1 d. Kainų tvarkymo įstaiga mano, jog tuo būdu JAV jautienos vartotojams bus sutaupyta 700.000.000 dolerių.

55 DP ĮTARTI SERGA DŽIOVA

New Yorkas. — Iš General Stewart laivu atplaukusių 1300 DP 55 buvo sulaikyti dėl įtarimo, kad jie serga džiova ir 2 d. įtariamų protinių trūkumų. Pareiškama, jog lengvesnė forma sergantieji bus čia gydomi, bet užkrečiami ligoniai turės būti deportuoti.

Moterys — patogumų valdovės

Ekonomistas Nicholas E. Peterson, Bostono First National Bank direktorius, sako, kad nuo 60% iki 70% visų Amerikos turtų valdo moterys, nes moterų įpirkimai siekia iki 80%. Ta žinia išgąsdino John Harrimaną, kuris, atkreipdamas į tai dėmesį, pareiškė, kad moterys pradeda būti produkcijos gaminių valdovėmis.

Vyrai, jo nuomone, greitai taps darbo belaisviais. Braukdami nuo kaktos prakaitą, turės užtikrinti juos valdančių moterų patogumus. Vargšai vyrai neretai yra visiškai fizinio išsekimo būklėje. Tik 11% vyrų iki 45 m. amž. džiaugiasi gera sveikata, o 22% šio amžiaus vyrų jau negali savo gera sveikata girti. Harrimanas atkreipia dėmesį į tai, kad pastaroje kartoje moteris labai išlaisvino technika iš daugelio sunkių namų apyvokos darbų, ką rodo pakilusi gamyba: valymo mašinų (vacuum) iki 14.860.000.

prosinimui mašinų — 22.663.000, šaldytuvų — 22.380.000, elektrinių mašinų lėktėms plauti — 735.000. Amerikos moterims jos suteikia apie 372.000.000 laisvų savaitinių darbo valandų. Ar tos laisvos valandos atneša ką gera vyrams?

Jokia statistika dabar negalėtų suskaičiuoti akių susirgimų, skilvio ligų, kurios yra įgijamos vyrų darbu. John Harrimanas patetiškai baigia savo galvojimą, kad laisvas laikas valdovų neša mirtį belaisviams.

Geriausia vaikams dovana — vaikų mėnesinis žurnalas

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50
Piničius ir užsakymus siųskite:
EGLUTĖ, P. O. Box 22,
Montello Station, Brockton 68, Mass.

NAUJAI ATVYKUSIEJI

Gegužės 6 d. laivu "General Taylor" į New Orleansą atvyksta šie lietuviai tremtiniai: Apyburis, Veronika, Chicago. Barskutis, Eduardas. Chicago.

Barstienė, Eve, Klaus, Brigita, S. Dakota.

Jakutis, Julius, Chicago. Kemeklis, Matas, San Francisco, Calif.

Klimauskas, Kazys, Chicago. Knepa, Justinas, Chicago.

Knipavičiūtė, Ona, Los Angeles.

Kolalis, Teophilus, Florissant, Mo.

Kynas, Kazys, Cicero, Ill. Kryžanauskas, Aldona, Regina, Algirdas, Springfield, Ill.

Narvaisis, Juozas, Vincenta, Pranė-V., Nijola-V. Brooklet, Ga.

Paskauskas, Pijus, Emilija, Regina, Vidas, Omaha, Nebr.

Urbanas, Albinas, Elena, Antanas, Danutė, Omaha, Nebr.

Varaneckas, Jadvyga, Vanda, Omaha, Nebr.

Venckus, Ignas, Chicago. Vosylius, Stanislovas, Chicago.

Gegužės 2 d. laivu "General Stewart" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Ambroziejus, Kazys, Elena, Laimutė, Detroit.

Cižauskas, Evelina, Juzė, Springfield, Ill.

Ginotis, Domas, Tiffin, Ohio. Gotlibovas, Jadvyga, Leonas, Kenosha, Wisc.

Hercmanas, Ema, Ervinas, Langas, Meta, Cicero, Ill.

Grinius, Juozas, Hartford, Conn. Kasparaitis, Augustas, Marta, Romas, Arvydas, Waukegan, Ill.

Laurušonis, Juozas, Chicago. Leveckis, Jonas, Kristina, Waterbury, Conn.

Lukoševičius, Jonas, Jonas K. Waterbury, Conn.

Marcinauskienė, Paulina, Ansonia, Conn.

Mardosas, Nikodemus. Yonkers, N. Y.

Matiukaitė, Birutė, Chicago. Milieska, Vincas, Worcester, Mass.

Račkauskas, Aleksandras, Kazimiera, Philadelphia.

Revas, Marija, Ignas, Ona, Elena, Chicago.

Stankevičius, Justinas. Devils Lake, N. D.

Vaitkus, Mykolas. Brooklyn. Varnas, Antanas, Billerica, Mass.

Zirgulytis, Justinas, Juzė, Harrison, N. J.

GENEROLAS FUTBOLISTAS

I Korėjos karą neseniai įsimaišė dar vienas generolas, perimdamas buvusias gen. Ridgway pareigas, atseit, tapdamas Jungtinių Tautų sausumos kariuomenės vadu. Tai buvęs futbolo komandos treneris, pats azertiškai žaidęs, mėgęs medžioti ne tik miškuose, bet ir karo laukuose. Tai generolas leitenantas

James A. Van Fleet

Jis futbolo trenitruotes iš sporto aikštės perkėlė į karo lauką ir čia sekmingai kariavo net keturiuose karuose.

"Aš niekada nenoriu vadovauti iš baimės. Aš nenoriu būti kaltinamas, kad jėgą panaudojau blogam. Jėga yra duota, kad ją bandytum pačiu švelniausiu būdu," — taip kalba šis senas sportininkas karys.

Jaunas, vos baigęs West Point karo akademiją, jis atsidūrė Pirmame Pasauliniame kare. Vėlesnieji taikos metai vėl leido jam atsidėti sportui — futbolui. Pats žaidė, kitus treniravo ir buvo sporto mokytojas. Antrajame Pasauliniame kare kaip pulkininkas jis išlipa Normandijoje. Čia jo vardas ir garas kas dieną didėja. Jis pakeliamas iš pulkininkų į generolus majorus, iš divizijos vado į korpuso vadus. Eisenhoweris sako, kad jis atliko pačius svarbiausius žygius Europoje.

Patrankų griausmo karys

Šio pavasario įvykiai jį pastatė į Korėjos frontą. Išvykdamas iš Tokyo, žurnalistas pareiškė, kad niekas negrįš iš Korėjos, kol nebus padėties atstatyta. Jis supranta Amerikos militarinę galybę ir stebis, kodėl Raudonoji Kinija taip rizikuoja, jį pajėgumo nesupraddamas.

Generolas kaip daugelis aukštųjų Amerikos karininkų yra metodistas, gimęs Coytesville, N. J., augęs Floridoje. 1915 m. vedė, turi dvi dukteris, ištėkėjusias už Wes Point akademijos karininkų, ir sūnų — taip pat karininką. L. R.

The New
Suffolk Downs

8 lenktynės kasdien ir vienos didžiosios lenktynės IKI BIRŽELIO 30 D.
Post Time Double Closes 2:00 1:40
Atėkite pasižiūrėti įtemptos ir gražiai vedamos varžybos kovos tarp gerų sportininkų ir grynakraujų arklių.
Žaibiška! Spalvinga! Patraukli! MTA nuvežė tiesiai į lenktynių vietą. Autobusai priveža ir iš toliau.

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY FRANCISCAN FATHERS

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.
Application for reentry pending at Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly \$5.00
Domestic once per week yearly \$3.00
Foreign yearly \$5.50
Foreign once per week yearly \$3.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams \$5.00
Vieną kartą savaitėje metams \$3.00
Užsieny metams \$5.50
Užsieny 1 kart sav-tėj metams \$3.50

417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV. 8-7012

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Tel. SO. 8-2680

KAD IR JUMS TAIP NEATSITIKTŲ

Taip yra atsikę milijonams žmonių, bet labai retas iš jų gali laisva burna sušukti: "Žiūrėkite, kad ir jums taip neatsitiktų!" Šituos žodžius pasakė Robertas A. Vogeleris, amerikietis, išlaisvintas iš komunistų kalėjimo Budapešte. Prieš pusantų metų jis buvo apkaltintas kaip šnipas ir nuteistas kalėti 15 metų. Visiems iš pat pradžių buvo aišku, kad Vengrijos komunistams, Maskvos vadovaujamiems, reikėjo svetimos aukos savoms nukankinti. Tą jie ir padarė: savus mirtimi nubaudė, o svečio "pasigailėjo". Tariamasis šnipas, pasiderėjęs su JAV vyriausybe, buvo paleistas, kad Amerikoje būtų susukti dar papildomi sovietiški agentų lizdai: leista atidaryti komunistinės Vengrijos konsulatui. Maskvai geriau turėti savus agentus svetur, negu laikyti nekaltą svetimą pilietį kalėjime. Sovietijoje jie ir taip pergrūsti.

Grįžti į šį laisvą kraštą pasitaikė jam labai reikšminga diena: gegužės pirmoji. Galimas daiktas, jis tos dienos jau niekada neužmirš. Gegužės pirmoji kitados milijonams reiškė laisvę, o dabar ji primena komunistinį siaubą. Robertas A. Vogeleris vos gyvas ištruko ir užtaikė... ant "ištikimybės eisenos" New Yorke. Keistas sutapimas, matyti, iš jo dar norėjo pasityčioti ar labiau pabrėžti jo žodžius, tartus laisvai Amerikai: "Aš tikėjosi, kad tai, kas man atsitiko, bus pamoka ateičiai ir kitiems. Mes amerikiečiai turime būdėti, nes kėsinausi užpulti tikroji, didžioji demokratija." Jis turėjo galvoje savo patyrimus ir išgyvenimus Budapešto kalėjime. Bet ir to nereikėjo. New Yorko gatvėse, lyg tyčia, buvo rodoma iškikimybė Stalinui ir raudonajam tvanui, kuris tą pačią dieną liejos per visus susovietintus kraštus. Vieni buvo varomi į aikštes šūkauči, kaip "lengva gyventi po raudonąja vėliava," o kiti, uždaryti į kalėjimus ir vergų stovyklas, duso ir baigė gyventi po kančios priespauda. Raudonoji vėliava jiems yra mirties ženklas.

Pasiekęs žvaigždėtos vėliavos šalį, Robertas A. Vogeleris sušuko: "Kaip čia žavų, nuostabią žavų! Aš negaliu apsaityti, kaip esu laimingas, vėl grįžęs į Jungtines Amerikos Valstybes." Kiekvienas yra laimingas, kai pasiekia savus ir dar laisvus namus. Nelaisvė vieno žmogaus, kankinamo ir nuo šeimos atskirto, jau sudaro tragediją. O ji pasidaro daug didesnė, kai žudoma visa tauta, kai dienos šviesos ir laisvės nemato milijonai tėvų ir vaikų. Ar jiems nereiktų dar daugiau pagalbos?

Greta spausdinamas straipsnis rodo, kad žmonija vis labiau tai supranta. Tikimės, kad supranta ir JAV vyriausybė, ir nedelsdama patvirtins prieš tautauždius nukreiptą sutartį. Ji turi užkirsti kelią tam baisiam nusikaltimui, dėl kurio Robertas A. Vogeleris aiškiai įspėja: "Saugokitės, kad ir jums taip neatsitiktų..."

Ieško laisvės ir saugumo

Pereito karo ir pokario metu milijonai Rytų Europos gyventojų, sovietiškojo komunizmo persekiojami, bėgo į vakarus, ieškodami laisvės ir saugumo. JAV Kongresas 1948 m. liepos 1 d. priėmė specialų imigracijos įstatymą, kurį 1950 m. birželio 16 d. dar pataisė. Tuo įstatymu remdamos 341,000 tokių pabėgėlių — išvietintų žmonių gali atvažiuoti į JAV ir čia pastoviai įsikurti. Šimtai tūkstančių šių tremtinių išvyko iš Vokietijos, Austrijos ir Italijos apsigyventi Anglijoje, Kanadoje, Australijoje, Pietinėse Amerikos valstybėse ir kitur. Apie 9,000,000 tremtinių, taip vadinamų vokiečių kilmės žmonių, dar tebegyvena Vokietijoje ir Austrijoje. Jų tarpe yra katalikų, protestantų, žydų, sentikių ir kitų. Į šią grupę įeina net 12 skirtingų Rytų Europos tautybių žmonių, — visi nacizmo ir komunizmo persekiojimo aukos.

Padaryti galą tokiems mažų tautų persekiojimams ir naikinimams Jungtinės Tautos griebsi joms prieinamaisiu priemonių. 1951 m. sausio 12 d. įsigaliojo naujas tarptautinis įstatymas — tarptautinė sutartis draudžianti genocidą, t. y. masinį tautų, religinių grupių ir rasų naikinimą, už ką numatoma ir bausmė. Įstatymas buvo Jungtinių Tautų priimtas

Genocidas

ĮSTATYMAS IR JO RATIFIKACIJA

1949 m. ir vėliau 28 valstybių parlamentų patvirtintas. Dar daugiau valstybių, jų tarpe ir Jungtinės Amerikos Valstybės, numato šią sutartį netrukus ratifikuoti.

Žmoniškiausia sutartis

Ši genocido sutartis yra žmoniškiausia, betkada ir bet kur pasirašyta. Kas gali būti žmoniškesnio, kaip rimtas žygis sustabdyti tautų ir religinių grupių masinį naikinimą? Šią sutartį įvertina kiekvienas padorus žmogus, nes ji aiškiai draudžia: "nežudyk, nežalok artimo, neardyk šeimų, neatskirk vaikų nuo tėvų, nekankink nekaltų žmonių koncentracijos ir vergiškose darbo stovyklose."

Žvėriškas nusikaltimas

Genocidas yra ne tik vienas iš žvėriškiausių nusikaltimų, bet jį įvykdyti reikia didelių ir gerai organizuotų pastangų. Juk nelengva sunaikinti visą tautą, ir todėl piktojo žudiko protas sugalvoja ypatingus būdus ir priemones, kurių pagalba jis fi-

PROF. KAN. J. B. KONCIUS

ziškai ir bliologiškai sunaikina tautas, rases ir religines grupes. Šitoks nusikaltimas yra ne tik žiauriausias, bet kartu ir pavojingiausias, nes jį įvykdyti, jo padarytos žalos jau negalima bus atitaisyti. Ar galima atgaivinti sunaikintą gyvybę? Ar galima atkurti sunaikintą tautą ir jos kultūrą? Šiurpas ima prisiminus, kad 1915 m. buvo išžudyta 1.200.000 armenų, o praėjusio karo ir pokario metu — 6,000,000 žydų, 2,500,000 lenkų, milijonai ukrainiečių, lietuvių, latvių ir kitų tautybių žmonių.

Ir dabar dar Rusijos vergų darbo stovyklose, kuriose žmogus gali gyventi nedaugiau kaip 3-5 metus, yra lėtai mirčiai pasmerktųjų žmonių rezervatai, kur žūsta milijonai įvairių tautybių žmonių. Jei kas tik priklauso tokiai tautybei ar tikėjimui, kuriam diktatorius nepritaria, ir siunčiamas į tautų kapinyną — tolimą Sibirą.

Neleisti toliau žudyti!

Kadangi tų milijonų nužudytų niekas jau grąžinti pasauliui negali, daromos bent pastangos užkirsti kelią tolimesniai žudymui. Jungtinės Tautos, pasiimdamos sau šį pavyzdį, laiko jį vienu svarbiausiu ir jau nuo pirmojo pilnaties posėdžio 1946 m. tam nenuilstamai dirba. Raphael Lemkin, tarptautinės teisės profesorius Yale Universitete, pats radęs prieglaudą Amerikoje pereito pasaulinio karo metu, yra tos kovos prieš genocidą vadovas. Jo rūpesčio ir darbo dėka pavyko Jungtinėms Tautoms sudaryti genocido sutartį ir ją ratifikuoti. Jo gyvenimas ir kovos buvo tikras akstinas šiam didžiam tikslui siekti (šiuo reikalu žiūr. 1951 m. kovo 3 d. Collier's žurnalą).

Moralinis ginklas prieš komunizmo siaubą

Pasaulio opinija pilnai pritaria Jungtinėms Tautoms jų kovojai prieš genocidą. Žmonės vis labiau įsitikina, kad jie negali gyventi be įstatymo, draudžiančio genocidą, kaip jie negali gyventi be įstatymo, draudžiančio betkurią žmogžudystę. Labai svarbu, kad genocido įstatymui vienbalsiai pritaria žmonių visų religinių grupių, darbo unių ir t.t. Tai rodo visų žmonių vienodą troškimą žmoniškumo. Visoms religinėms grupėms, o ypač Katalikų Bažnyčiai ir apskritai krikščionims, genocido sutartis yra teisybės ir žmoniškumo laimėjimas prieš piktybią žvėriškumą, kurį pasaulyje pasėjo komunizmas. Tai moralinis ginklas kovai prieš barbarizmo siaubą. Už geležinės sienos jis dar žudo tikybines ir tautines grupes tačiau genocido sutartis, einant tarptautiniais įstatymais, duoda joms teisinę apsaugą.

Civilizacijos apsauga

Iš kitos pusės genocido sutartis labai reikšminga mažųjų tautų išsilaikymui, ypač už geležinės uždangos. Lietuviams, latviams, estams, ukrainiečiams, lenkams ir daugeliui kitų gresia mirtis ir kartu prazūtis per šimtmečius sekmingai išsaugotos krikščioniškos civilizacijos toje Europos dalyje. Tos tautos apgynė, dažnai ir labai sėkmingai, atrėmė visas priešų pastangas įsiveržti į Europą ar Azijos sienas pastūmėti toliau į vakarus. Šias tautas turime ginti ir saugoti nuo genocido ne tik pasigailėjimo verčiami, bet ir norėdami išlaikyti krikščioniškąją civilizaciją.

JAV jau kovoja su genocidu

Tam tikslui labai svarbu, kad genocido įstatymas įsigaliotų viso pasaulio žmoniųje ir taptų tikra jėga. Tokia jėga jis gali tapti tik tada, jeigu visos valstybės, ypač krikščioniškos, laikysis šios sutarties. Mes esame tikri, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ratifikuos šią sutartį ne vien dėl to, kad ji reikšia Amerikos žmonių jausmus ir norus, bet kad ši sutartis duoda Amerikai moralinės ir politinės stiprybės. JAV juk mielai priglaudė milijonus įvairių tautybių žmonių, kurių briliams ir seserims dabar gresia genocidas; milijonus priglaudė praeityje ir šimtus tūkstančių paskutiniuosius pokariniais metais, kada genocido aukos nuolat "išdėjančiomis bangomis pasie" Amerikos krantus, pasiekė jos Amerikos žmonių gėraiširdiskumo ir duosumo dėka, kas parodo, kad jau dabar Amerikiečiai faktiškai kovoja su genocidu. Todėl tenka manyti, kad Jungtinių Tautų priimtas genocido įstatymas JAV artimoje ateityje bus priimtas, kaip vienas Amerikos pagrindinių siekių — tarnauti žmonijai ir teisybei. Labai pageidaujama, kad organizacijos ir pavieniai asmenys rašytų paraginimus savo senatoriams ir kongresmenams prašydami ju grėičiau ratifikuoti Jungtinių Tautų ratifikuotą genocido įstatymą. Mums lietuviams šis įstatymas yra labai apelti, nes Sovietų Rusija naikina tautą.

Gen. Dwight D. Eisenhower apžiūri karinę bazę Augsburg, Vokietijoje.

PAULIUS JUOKUS

5

Pralėkėm ir pro Ivano krautuvę. Jos lange tarp "nusnigtų" daiktų, ant pakopėlės, buvo padėtas paveikslas, kuris vaizdavo kažkokį miestą. Jame švietė ramus vakaris dangus. Tuomet pakėliau akis, ir priešais spindėjo įraudusi vakaro saulė. Visai kaip namuose. Valandėlę skridau savo mintyse nusnigtais sidabriniais tēviskės plotais. Aplankiau pušynėlius, kalvas ir upę, kur per atostogas mes žaidėm ir išdykavome. Tas trūko tik valandėlę, nes aplink skambėjo visos gatvės ir klegėjo žmonės. Aš vėl buvau Zigmanto rogėse.

Vienoje gatvėje pasigirdo muzika. Tai buvo čiuožykla. Nušviestame plote kaip drugėliai plazdėjo žmonės. Skrido ir sukosi jie, valso takte besidžiaugdami. Zigmąs pasiūlė pačiuoti. Net neklausęs mano sutikimo, jis sustabdė arklius. Mūsų drabužiai buvo lyg nepritaikyti, bet ir nevaržė, — taip daug kas plūdo iš gatvės ir čiuožė.

Išsineimavę batūs su pačiužom, skubėjome užsidėti. Man padėjo Zigmantas. Galvojau, iš kur žino, kad moku čiuožti. Nelaukus, kol jis pasirš, atsistojau ir pasistūmiau nuo suolo. Jis žiūrėjo į mane, ar kartais negriūsiu, bet aš staiga pasipypriau ir nulėkiau, visus pralenkdamas. Greitai atsukėjęs į Zigmantą ir staiga sustojau. — Puikiai čiuoži, Ana! — pirmą kartą jis man nepasakė "panele".

Pradėjome suktis dviese. Zigmantas tvirtai spaudė mano rankas, kad kartais įsibėgėjus neatsitrenkčiau į senas ponias, kurias mergaitės stumdė rogutėse. Bet aš laikiausi gerai, ir mes nardėm pro visus, skrėjome tolyn,

muzikos takto pagauti.

Sušilusius ir užduosius išsino suolois, išlindęs iš pusnės. Veidai degė, buvo karšta kaip vasara. Nuogom rankom sėmėm sniegą, dėjom prie įkaitusios kaktos ir juokėmės.

— Aš džiaugiuos, jus pažinęs, — kalbėjo Zigmantas kiek pridususi balsu.

— Tikrai?

— Taip! Labai puiku, kad jūs atvažiuote, o aš grįžau iš Varšuvos. Visos valandos, kurias praleidžiu jūsų draugystėje, man tikrai mielos ir...

Mane pagavo džiaugsmo banga. Norėjau pulti prie jo, prisiglausti, bet čia pilna žmonių, pilna nereikalingų akių. Pašokau ir nuskridau. Kiekvienas ledo ruoželis ir įbrėžimas buvo toks ryškus, pripildytas džiaugsmo.

Greit atsukėjęs Zigmantas ir norėjo pagauti, bet aš ištrūkau ir pradėjau bėgti, o jis — vyti. Sukaupiau jėgas ir parodžiau visą miklumą. Jis priartėdavo prie manęs taip arti, kad siekdavo net ranka. Tada staigiu šuoliu pakeisdavau kryptį ir lėkdavau tolyn, narstydamas kaip žuvis pro visas kliūti. Tegu sugauna, jei nori, jei sudarau džiaugsmo! Apsukus porą ratų, nučiuožiau prie suolo, iš kur pakilome, ir atsisėdau. Buvau uždušus ir pavargus.

— Ot nepagavai! — šaukiau jam atvykstant. — Ir visada ištrūkiau, kai mane vysi.

Juokaudami nusiršome pačiužais ir išėjome.

Arkliai sušalę neramiai karpė ausim ir, mum susėdus, pasileido risti.

Buvo jau vakaras. Gatvėse retėjo rogės ir tilo skambučiai. Lengvos sniegės žaidė aplink žibintus ir tartum svarstė, ar čia prisiglausti, ar dar toliau plazdėti, kur šviečia krautuvų langai. Ten juk gera nutūpti ir kuždėtis: kokios gražios šiemet šventės.

Mūsų rogės skrido tiesiai į namus. Klebonijoje švietė dideli langai, ir per baltą sniegą liejosi šviesos pluoštai. Mes buvome grįžę lyg iš pasakų kelionės, papuosti lengvučių purių snagių.

Nusukėję pasirengti, nes buvau visa sušilusi. Kai vėl įėjau į saloną, kur svečiai lošė kortom, Zigmanto ne-

beradau — jis buvo išvažiavęs. Buvo gera, linksma, juokas pats liejos į visus. Niekas nesuprato, kas dedasi many. Buvau laiminga, nes jau mylėjau. Tą vakarą rašiau į sąsiuvinėlį:

"Mūsų gyvenimas yra naktis, o mes patys pakelių vieniškos trobelės. Meilė yra ugnelė, kuri nušviečia trobelės langus. Ir vargas tiems, kurių langai nuolat tamsūs..."

MANIAU, kad visa žiema bus ištisas sapnas ir aš niekada nepabusiu ir nepažiūrėsiu gyvenimui tiesiai į akis. Tačiau nauji įvykiai užgruvo mane.

Sausio mėnesį įprastų pamaldų metu pasenutę Sankevičienė ponis nusivedė mane į savo kambarį ir pradėjo keistą kalbą.

— Vaikė, — tarė ji man, — pamilau tave. Taigi, sako, reiks vieną kartą mirti, ir aš norėjau su tavimi pasikalbėti. Čia su niekuo nesikalbu, niekam savo širdies neparodau. Myli tave Zigmantas, ar ne?

— Kodėl tai klausiate? — sudrebėjau.

— Vaikė, kūdiki! Motinai viskas rūpi. Mano turtai, mano darbas, mano vargas ir kančios neturi nueiti niekais.

— Ką bendro turiu aš su jūsų turtais?

— Ką? Dar tu nesupranti! Koks tu vaikas, koks dar nekaltas kūdikis. Aš myliu tave. Ir kodėl, niekada neatspėsi. Kartą klebonijoje lietuviškai dainavai. Išgirdau ir nutirpau, maniau, kad mirsiu. Dieve tu mano, lietuviškai... Juk aš gimus Lietuvoje. Mano tėvai buvo lietuviai. Motina tikrai, o tėvas gal kiek ir lenkas. Jie nuolat kalbėjo apie Lietuvą: naša Litva. Jie pasakojo, kad mūsų žemės kadaise buvo didelės, nuo marių iki marių. Mokėjau ir aš šiek tiek lietuviškai, mokėjau dainų, kurias girdėjau vakarais. Tai buvo seniai, seniai Vilniaus gubernijoje... Tačiau turėjau čia atvykti ir gyventi. Zina, kodėl? Mes buvome ne taip turtingi. Isteikėjau už turtingo nemylėdama. Tėvas man sakė: "Teikėk, Jadvyga! Tu eini atkariauti žemių Lietuvai, atimti vardą." Vyras tada mane beprotiškai mylėjo, Anna, o aš — nevertinau jo meilės ir visai nemylėjau. Bet gyve-

nime viskas atvirščiai vyksta, velnias viską sumaišo, kad tik būtų mum sunkiau. Suprask, Anuska, jį įsimylėjau, o jis nustojo mane mylėti. Pradėjo tiesiog neigti. Išeidavo iš namų, medžiojo. Ir jį lėtyka Rūzė nušovė... — senutė skausmingai nusijuokė, ir akys pasirodė ašaros. Nusilpuosiusi tęsė toliau: — Netikėk tiems gandsams, Anna, netikėk! Jis pats nušovė. Jis paliko raštelį ant stalo, kad nieko nekaltintų ir kaltininko neieškotų. Aš tai žinau, bet niekam nesakau. Pati buvau kalta — jį beprotiškai mylėjau. Nedaviau nė trupučuko laisvės, persekiojau kiekvieną žingsnį, visas tarnaites išvariau, visas dvaro drauges išvijau, kad niekas jo neatimtų iš manęs. Lindau ir lindau į akis. Juk tai baisu šitaip žmogų mylėti ir nieko daugiau nematyti. Dabar gyvenu jo prisiminimais, vaikštau po jo kambarius... Eikime prie reikalo, mūsų laukia svečiai. Aš noriu, kad tu ištėkėtum už Zigmanto, tada paliksiu šią dvarą. Tegu protėvių laukai neatitenka svetimiems. Tada laiminga mirčiau... Aš matau, tu myli jį. Sakyk, vaikė, ką galvoji?

Tai buvo kažkas nelaukto ir kartu sunkaus. Jaučiau, kad būdina mane iš žimos sapno.

— Aš... aš nieko nežinau, — sukuždėjau lyg nesava.

— Nežina! Girdėtum, kaip jis kalba apie tave, kaip stebis, kad Lietuvoje gali būti tokių merginų. O tai yra labai daug iš jo pusės. Jis visai panašus į savo tėvą. Ir jo tėvas taip pat susituokė, niekada nepasakęs žmonai, kad myli, o ją tikrai mylėjo. Mes dažnai su klebonu, tavo dėde, pakalbame. Aš jį myliu taip pat kaip lietuvi. Mes abu manome, kad tau geriausia likti čia. Mus apsupo svetimi, išplėšė namų paveikslą, tu vėl jį atgaivinsi. Vaikė, reikia naudotis proga, įsimylėjai, tave myli, ir tvarkoje. Pagalvok. Tu gali būti turtinga ir laiminga. Neturtingam sunku gyventi varge ir meilė miršta. Pati tai patyriau. Noriu tave matyti laimingą. Teki, ar ne? Jei ne — sudeginsiu testamentą.

— Miela ponia, apie tai dar negalvojuau.

— Anna, tau tik laimės troškū. Reikia žmogui būti išdidžiam, taip lengvai neprarasti, ką mūsų tėvai turėjo.

Tautiški rūbai

"Lietuvaitė, kai ji tautiškuose rūbuose, panaši į Madoną", — rašo Hermann Sudermann savo "Litauische Geschichten", novelių rinkinyje, kurių viena, būtent, "Klionė ir Tilžė", nesenai skaitėm "Draugo" skiltyse (Vytauto Volerto verstą).

Hermann Sudermann gimė Klaipėdos krašte. Ar jis buvo lietuvis, sunku pasakyti. O kokį drąsų palyginimą jis taiko lietuvaitei, dėvinti tautiškus drabužius! Sugretina ją su aukščiausiu žemėje grožiu — Madona.

Lietuve sėdė, ar tu kada girdejai tai?! Gražu, kai lietuvis gražiai atsiliepia apie lietuvius. Bet anie žodžiai ne lietuvių! Ar gi ne anie tave didysai tremtinys ir tėvynės meilės dainius, Adomas Mickevičius, dainuoja: graži dangaus mėlynė, gražus Viliijos klonis, neužmiršusiomis pražydęs, bet lietuvaitei, kuri vandeni iš Viliijos semia", širdžia ir veidu skaitesne už dangų.

Ji kaip Madona, kai dėvi tautiškus rūbus.

Juos kūrė ne vienas žmogus ir ne viena diena, o visa tauta istais šimtmečiais. Ne kokia laukinė tauta, bet tauta, kuri apgynė ir nuo kreivaikių mongolų ir nuo Europos "riterių plėšikų." Taigi turėjo būti aukštos kultūros, atseit, ir gero skonio. Juk ir bernišk-dobilėlis, narsusis kareivėlis, parnešdavo šilko skarą iš svetur, atvykdavo ir pirkliai iš tolo su šilko medžiagomis, garsiais persų kilimais, su Venecijos gobelėnais.

Lietuvė, lyg ta bitė medų iš žiedų, rinko pavyzdžius iš svetur, žiūrėjo į supančią ją gamtą, kol išsirinko sulig savo skonio.

Gražūs jie yra ir spalvų deriniuose. Juk tai švelniausios, šilčiausios spalvos. Daug kur vyrauja žalia spalva — jausmario atgimstantis žaumas, raudona spalva — aguonėlių, dobilų, putinių, taip dažnai girdimų dainose. Geltonoji spalva mena gvaizdikus, geltonąjį karosėlį, svėres laukuose.

Mergelė lelijėlė dažnai pažvelgdavo ir į bernelio dobilėlio melsvas akeles ir į tolimąjį žydriųjį dangų, kur gyvena jos motinė, palikusi dukrą našlaičė. Linėlius ravedama, rugėlius rišdama, per dobilus brisdama prisizūrėjo ir į jų gražumui. Nenuostabu, kad ir dabar daugel kartų tautų festivaliuose, tarptautinėse šventėse lietuviškieji rūbai gauna vieną iš pirmųjų ar pačias pirmąsias vietas. Sakysim, 1950 metais Liet. Moterų Komitetas New Yorke suruošė lietuviškųjų lielių vestuves ir gavo pirmą pagyrimą. Moteriški rūbai tikrai skoningi, puošnūs, žavūs.

Kiek pračiau yra su vyriškais. Tiesą sakant, mes dabar nematom tautinio išieginio vyriško drabužio. Pavartus enciklopediją randam, kad lenkai turi puikų, patogų drabužį, kurį vadina "litewska". Aišku, kad tai bus palikimas iš Jogailos laikų ar kiek vėlesnių. Kad taip mūsų istorikams pavyktų

surasti jų aprašymus, o mūsų dailininkams atkurti ir vyriškus lietuviškos stiliaus ir skonio drabužius!

Kada dėvėti tautiškus rūbus?

Daug yra progų dėvėti juos ir nebijoti būti pajaukiamam: tautinėse šventėse, bažnyčioje ir susirinkimų salėje.

Praeitą rudenį buvo Pabaltijo Tautų Koncertas Bostone. Beveik vieni lietuviai ant savo pečių viską išnešė, ypač muz. J. Kačinsko vadovaujamas choras. Kad taip būtų choristai ar lietuviškoji publika atėjusi tautiškuose rūbuose. Kokia būtų būvusi reklama!

Kasmet daroma Lietuvių Diena ar BALFo vardu vieša rinkliava. Kad taip lietuviai rinkikai pasipuoštų tautiniais rūbais, tai iš tolo būtų žinoma, kad Lietuvių Diena ar lietuvių reikalams rinkliava. Kasmet kiekviena organizacija ar šiaip sambūriai daro piknikus. Kokia graži proga parodyti savo gražiuosius papuošalus!

Kas galėtų paskatinti juos įsigyti?

Yra visokių progų, kada tėvai galėtų vaikams dovanoiti tautiškus rūbus: varinė, metinės šventės, mokslo metų pabaiga.

1933 m. keliaudamas į Romą jau pastebėjau, kad Tyrolio gyventojai labai mėgsta savo drabužius. 1945 m. Bavarijoje jaunimo švenčių proga mačiau istisias kilometrines eisenas įvairių kraštų (Vokietijos provincijų) su tautiškais rūbais. Kartą net paklausiau, kodėl čia jaunimas taip pamėgęs tautiškus rūbus? Man paaiškino, kad yra net organizacija, kuri skatina ir jaunimas mieliai paklauso.

Kol atsiras čia, Amerikoje, "Tautiškų rūbų dėvėjimo organizacijos", pradžia galėtų padaryti mūsų lietuviškos seselės vienuolės. Per jų rankas pereina tiek gražaus jaunimo. Jos galėtų įskiepyti mokiniams tautiškų rūbų meilę ir pagarbą. Tas ir joms pačioms išeitų į sveikatą. Tuo žygiu jos labai aukštai pakiltų lietuviškosios visuomenės akyse! Matydami jų gražų tautinį darbą, pričiuptų burnas ir tie, kurie ne-

visada susilaiko ir neturėdami pagrindo.

Vyčių organizacija galėtų paskelbti lenktynes, kas greičiau įsitaitys gražesnius lietuviškus rūbus. Galėtų surengti ir įvairių tautų "šokių vakarą."

Kur tautinius rūbus gauti?

Prieš keletą mėnesių vienas mano bičiulis nuvežė mane į Tounton, Mass. Atlankėm vieną naujakurių šeimą. "Gražus takelis" — tarė Marija Bacevičiūtė, gyvenanti 27 Jackson str., Tounton, Mass.

Pavasaris. Pražysta obelys. Gėlės pasipuošia nuosavais žiedais. Lietuvė, kuri "širdžia ir veidu skaitesne už dangų" ar negalėtų pasipuošti tautiškais gražiais rūbais? Mik.

AR GALI MOTERYS TYLETI?

Sakoma: jei nori, kad greitai kas sužinotų kurį paslaptį, tai pasakyk moteriai ir dar pabrėžk, kad niekam nesakyti. Kaip geriausias paštas, moterų lūpos išnešios žinią visur: nebereikės nei laikraščiuose skelbtis už skelbimus mokėti. Kasdienio gyvenimo smulkmenos, šeimos istorijėlės — moterų labai mėgstamos ir su pasigardžiu perduodamos kitiems. Tas ir sudarė visuotinę nuomonę, kad moterys negali paslapties išlaikyti.

Pastaraisiais metais į atsakingas valstybės vietas patenka vis daugiau moterų. Joms patikima ir nemaža paslapčių, kurių raktus anksčiau saugojo tik vyrai. Net atsakingose ginklavimosi ir gynybos ministerijos vietose atsisėda moterys prie rašomųjų stalų, kurių stalčiuose knibžda atomai, naujų povandeninių laivų modeliai, tobuliausi lėktuvai, dar nesukurti ir iš fabriko neišėję. Ir kaip gelia dantį visiems šniams, kad sunku prieiti! Jei suuodžia, kad prie paslapties raktų sėdi moteris, apsilaižo ir pliaukštelia: pasimeilins ir nučiups. Pasitaiko, kad į tokias "meilės žabangas" papuola viena kita moteriška širdis ir įsinarplioja. Bet būna ir kitaip.

New Yorke parlamente buvo viena moteris Jane Todd. Kar-

gyriau jaunąją šeiminkę. Gal lėtumėt ir kitoms išausti? — paklausiau.

— Kodėl ne.
— Kiek kainuotų vienai eilutei medžiaga? — toliau klausiu.
— Suvalkiečių rašto būtų apie 50 dol., aukštaičių — 40 dol., žemiaičių — 30 dol.

Nors dūkų rašto neminėjo, bet, manau, ir dūkiškus sugebėtų išausti.

— Mama ir šakles atsivežė — tarė Marija Bacevičiūtė, gyvenanti 27 Jackson str., Tounton, Mass.

Pavasaris. Pražysta obelys. Gėlės pasipuošia nuosavais žiedais. Lietuvė, kuri "širdžia ir veidu skaitesne už dangų" ar negalėtų pasipuošti tautiškais gražiais rūbais? Mik.

ta, užsiraikę net trejas duris, jie posėdžiavo, prižadėję neišnešti jokios paslapties spaudai. Rytmetį New Yorke spauda iki smulkmenų aprašė visą slaptojo posėdį. Visų akys susmigo į vienintelę moterį, ten dalyvavusią. O ji buvo nekaltą: ji tylėjo, bet ir pasiteisinti prieš bendrą nuomonę negalėjo. Ak, moterys juk nemoka paslapčių lankyti! Po keeltos savaičių paaiškėjo, kad tai buvo vyras, vienas slapto laikraščio reporteris. Moters garbė buvo išgelbėta.

Pirmojo didžiojo karo metu vokiečių žinių agentūros direktoriumi buvo pulkininkas Nikolai. Agentūroje svarbiausias vietas užėmė tik moterys, ir direktorius neturėjo jokių rūpesčių, kad slapto žinio pasidarys neslaptos. Lygiai tuo pačiu metu ir anglų generalinio štabo žinių agentūroje, kuriai vadovavo Stanley Baldwin, svarbiausiose vietose buvo tik moterys. Ir šita "paslapčių armija", kuri nestovi fronte nei ginklų nekala, bet vaidina didelį vaidmenį, savo viršininkų neapvylo.

Antrajam karui įpusėjus, Berlyne kilo siaubas: anglai išrado naują ginklą, kuriuo nardina povandeninius laivus, o naktį labai taikliai miestus bombarduoja. Suko galvas Hitlerio vyrai ir sukėlė ant jų

BALTIMORĖS ŽINIOS

Gausus katalikiškos akcijos seimas

Sekmadienį, balandžio 29 d., švenčiausios Jėzaus Širdies parapijos patalpose įvyko Šv. Jėzaus Vardo Baltimorės dioclezijos vyrų seimas. Iš dioclezijos parapijų seime dalyvavo per 2 tūkstančius d-jos narių. Seimas savo dalyvių gausumu ir jo organizacijos sklandumu darė didelio įspūdžio. Seimas pradėtas iškilmingomis šv. mišiomis 11 val. ir baigtas iškilmingu posėdžiu. Be d-jos veikimo metinių apyskaitinių pranešimų, organų perrinkimo ir sveikinimų, seimą aplankė Jo Ekscelencija Baltimorės Arkivyskupas Fr. P. Keough ir jamė tarė ilgą ganytojišką žodį, iškeldamas Šv. Jėzaus Vardo D-jos galią ir uždavinius visos katalikiškosios akcijos veikime ir užsimojimuose.

Seime dalyvavo nemažas būrelis ir šv. Alfonso parapijiečių lietuvių, kurių tarpe visą laiką buvo klebonas d-ras Mendelis, kun. P. Patlaba, kun. J. Baltrušaitis ir d-jos vadovybė.

Gražus minėjimas

Sekmadienį, balandžio 29 d., 7 val. vak., Šv. Alfonso parapijos salėje ateitininkų kuopa surengė 700 metų Karaliaus Mindaugo ir Lietuvos krikšto minėjimą. Minėjimą atidarė kuopos pirmininkas p. Diljonas. Sudarius garbės prezidiumą, i kurį buvo pakviestas klebonas kun. Dr. L. Mendelis ir žymesni vietos visuomenės veikėjai, S. Sužiedėlis, laikraščio "Darbininko" redaktorius, skaitė paslaiką apie pirmuosius bandymus lietuvių tautą krikštyti ir

masę šnipų — vyrų ir moterų, kad surastų naujojo ginklo paslaptį. Visi šnipų pranešimai buvo be galo menki ir nenaujingi. Jie sužinojo tik tiek: tai yra toks padaras, padarytas radijo bangų principu. Gerai pasakyta, bet kas iš to. Svarbu buvo, kaip padarytas?

Radaro išradėjas Sir Robert Watson-Watt dirbo gana ilgai. Pradžioje jam talkininkavo tik 3 moterys, o po dešimties metų jo pagalbinis štabas išaugo iki 1000 moterų. Kai tas prietaisas buvo pritaikytas karo reikalams ir pagreitinta jo gamyba, tai moterys atsidėjusios talkininkavo, griežčiausiai laikydamos paslaptį. Jokie šnipai ir šnipės iš jų nesugebėjo nieko išgauti. Jos tylėjo kaip žemė.

Svarbiuose reikaluose, pasirodo, moterys yra tvirtos ir ištikimos didelių darbų talkininkės. Tik kasdienybė, kaip tas Rojaus obuolys, jas gundo. Lūlankyti! Po keeltos savaičių paaiškėjo, kad tai buvo vyras, vienas slapto laikraščio reporteris. Moters garbė buvo išgelbėta.

AI. V.

Mindaugo politiką. Paskaita buvo įdomi ir savo turiniu, ir kalbos forma, ir jos stiliumi. Klausytojai buvo tiesiog sužavėti lietuvių kalbos žodžingumu, jos vaizdingumu ir lyčių gausumu bei lankstumu. Pavyzdžiui parodyta, kad lietuvių kalba yra pakankamai pajėgi giliausioms sąvokoms nusakyti, nesigraibant svetimybų ir nepriimtinių skolinių. Pridėjus dar iškilmingus įdomius istorinius faktus, paskaita buvo labai naudinga. Prof. S. Sužiedėliui ne tik iš minėjimo rengėjų, bet ir visų jo dalyvių tenka nuosirdi padėka.

Meninę programos dalį atliko vietos žymiausias meno ir literatūros pajėgos. Lietuvos dramos buv. aktorius J. Palubinskas gražiai paskaitė Antano Vaičiulaičio, kuris šįmet laimėjo literatūros premiją, novelę "R o g e s". Vokiečių kompozitoriaus W. Mozarto kelis kūrinius trio in Es-dur išpildė Madeleina Wells smuiku, K. Praleika klarnetu ir Fr. Brown pianu. Poetas Kazys Bradūnas paskaitė iš savo kūrybos. Poetui lengvai pavyko minėjimo dalyvius nukelti į Lietuvos padangę ir jos žemę, kuri šia proga atrodė daug mielesnė, negu bet kada.

Minėjimo proga buvo gražiai įrengtas lietuviškų knygų platinimo kioskas. Buvo išstatyti naujausi mūsų leidiniai. Daug knygų išplatinta.

Bendrai, minėjimas padarė gero įspūdžio rimtų savo turiniu. Kiek gaila, kad buvo mažiau žmonių, negu galėjo ir privalejo būti. Tokios progos, kaip ši, yra labai retos ir nepakartojamos.

Vėl palaidojom

Mariją Rinkevičienę, 66 m. amžiaus, po ilgesnės ligos mirusią Baltimorės universiteto ligoninėje balandžio 21 d. Palaidota balandžio 25 d. Holy Redeemer kapinėse iš šv. Alfonso bažnyčios, kur buvo atlaikytos trejos šv. mišios ir klebono d-ro Mendelio pasakytas atsiveikinamasis pamokslas.

Viktoriją Latvienę, mirusią balandžio 21 d. ir palaidotą balandžio 26 d. Laidotuvių pamaldos su trejomis šv. mišiomis buvo atlaikytos šv. Alfonso bažnyčioje.

Sveikinimas

Antradienį, gegužės 1 d., minėjo ilgoko gyvenimo metines suakutaves plačiau baltimoriečių žinomas Vincentas Vaskevičius, gyvenęs N. Bnetalov st. 651. Ta proga Magdalena Vaskevičienė ir gausus būrys naujakurių, kaip Tomas ir Marija Vaskiai, Vytauto Vaskų, Uleckų ir Dulių šeimos, kurioms Vincentas Vaskevičius sudarė progą atsikelti į Ameriką, nuosirdžiai sveikino, linkėdami sveikatos ir ilgiausių metų.

MOTERIMS NAUJIENA!

Atspausdinta naujausia virimo knyga "Taupioji virėja". Knygoje daug žinių, kaip maistą pasirinkti ir kaip virti ir kepti. Yra platus skyrius, kaip pagaminti ir papuošti įvairius užkandžius.

Įdomūs skyriai apie sriubas, mėsos ir pasninko valgių gaminimą. O kepimo skyriuje galėsit rasti labai naujų, niekur nematytų ir neragautų pyragų ir keikų.

Knygoje yra 300 įvairių valgių receptų ir daug naudingų patarimų namų šeimininkėms. Kaina \$2.00.

Galite gauti "Eglutės" administracijoje, P. O. Box 22, Brockton 68, Mass. arba "Darbininke", 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Lėktuvų pasaka į šiaurę

Milžiniškas keturmotorinis TWA lėktuvas stovėjo parengtas La Guardia aerodrome New Yorke. Pirmadienio vakare, balandžio 16 d., 5 val. turėjau jį išskirti į Romą. Kaip tyčia, tuo metu ėmė taip smarkiai lyti, kad mūsų lėktuvas negalėjo nei pajudėti. Tik po geros valandos kiek prasiblaivė. Suburgė oro milžinas ir ėmė kilti nuo žemės. Kalbesys lėktuve nutilo. Visų akys nukrypo į tolstančius New Yorke dangoraižius. Lėktuvas pasuko į šiaurės rytus ir, pakilęs virš debesų, vis labiau įsismagindamas, ėmė skristi Newfoundlando link.

Skridome labai aukštai. Kartas nuo karto lėktuvo kapitonas per garsintuvą pranešinėjo, kad skrendame virš New Haveno, Providence, Bostono... ir tik apie 10:30 val. pasiekėm Newfoundlando pusiasalį. Nusileidome milžiniškame Gandier aerodrome. Visi lėktuvai, skrendę per Atlantą, čia sustoja patikrinti motorų ir pasiimti kuro. Vienu metu suskrenda daugybė lėktuvų. Aerodromo valgykloje tada gali išgirsti šnekančius įvairiausiomis kalbomis.

Tarp žemės, dangaus ir marių

Per patį vidunaktį, 12 val., mūsų lėktuvas buvo parengtas ilgai kelionei per Atlantą. Kai pakilome nuo žemės, aplinkui buvo tamsi naktis: nieko nebuvo galima įžiūrėti. Jautėm, kad lėktuvas kaskart aukščiau kyla. Bet kada jis paliko žemę ir ėmė skristi virš vandenų, nesusivokėm. Nei kapitonas mums nieko nepranešinėjo. Gal ir geriau, kad jis tylėjo. Jei jau tektų kristi, galvojome, vis geriau į sausumą, negu į vandenį. Gal užsikabintume už kamino ar kokios šakos...

Keleiviai lėktuve ramiai sėdėjo. Kaikurie skaitė, šnekučiavosi. Kiti ir snausti pradėjo. Šalia manęs sėdėjo jaunuolis iš Hoboken, N. J. Jis skrido į Graikiją. Beveik iki rytmečio prašnekėjome, besvarstydami įvairias religines ir politines problemas. Atrodė, kad ne lėktuve sėdim, bet kur nors New Yorke jaukiam bambaryje.

Kryžiais nusėtomis pakrantėmis

Kai blykstelėjo pirmieji saulės spinduliai, dar tebeskridome per Atlantą. Jis buvo taip žemas, kad nieko nesimatė, ar vandenio bent kiek banguoja ir ar supa kokį milžiną laivą? Mūsų oro milžinas plaukė dangaus molyne, nešdamas mus prie Prancūzijos krantų. Antradienį, balandžio 17 d., 10 val. jis jau skriejo viršum Cherburgo uosto, kuriame sustoja dauguma didžiųjų Atlanto laivų. Toliau lėktuvas skrido pakrantėmis, kur išlipo sąjungininkų kariuomenė. Visas tas istorines vietas, pro kur dabar skrido lėktuvas, lygiai prieš metus teko lankyti drauge su kun. J. Valantieju, kun. P. Juškaičiu ir kun. St. Raila.

Vokiečiai, įsitvirtinę kalnuotose pakrantėse, nuskandino daugybę alijantų laivų. Kurie nenuskendo su laivais, išlipo žuvę nuo įkastų minų Prancūzijos žemėje. Netoli tos vietos yra amerikiečių kapai. Apie 10,000 baltų kryželių byloja apie žuvusius Amerikos karius.

Paryžiuje ir Genevoje

Po valandos mūsų TWA nusileido Paryžiaus aerodrome. Čia visų jau laukė paruošti pietūs su Prancūzijos įprastu vynu. Po trumpo poilsio išskridom Šveicarijos padangėn.

Nuostabiai gražu buvo skristi virš aukštųjų Alpių kalnų.

Lėktuvu į amžinąjį miestą

T. JUSTINAS VASKYS, OFM, ROMA

Snieguotos kalnų viršūnės žėrė, saulės spinduliuose. Lėktuvas, it plastakė, skrido nuo vienos kalno viršūnės prie kitos. Slėnyje vingiavo upės, o aplink bažnyteles glaudėsi balti nameliai. Štai ir Genevos miestas ant pat Šveicarijos sienos. Tarp snieguotų kalnų, prie Genevos ežero, jis traukė visų akis. Iš lėktuvo buvo matyti labai ryškiai Tautų Sąjungos rūmai, kur kadaise Augustinas Voldemaras kumščiu gynė Lietuvos by-

dunksojusius Vatikano sodus, lėktuvas po 24 valandų kelionės nusileido Ciampino aerodrome Romoje, antradienio vakare 8:30 val.

Sutinka vysk. V. Padolskis

Buvau nustebintas, pamatęs manęs belaukiantį vysk. V. Padolskį, naująjį Lietuvių šv. Kazimiero Kolegijos Romoje šeimnininką. Šalia jo šypsojos Kolegijos rektorius msgr. V. Tulaiba ir kun. Vyt. Balčiūnas. Bu-

specialioje audiencijoje. Į Vatikaną palydėjo mane šv. Kazimiero Kolegijos dvasios vadas kun. Vyt. Balčiūnas.

Grazioje audiencijos salėje radome laukiančius būrelį amerikiečių karininkų, jūreivių ir civilių. Susipažinau su vienu juodai apsirengusiu amerikiečiu, kuris pasisakė esąs protestantas, atvykęs iš Montanos valstybės pamatyti šv. Tėvą. Atrodė mielas žmogus ir su pasigerėjimu pasakojo apie maty-

T. Justinas Vaskys OFM ir kun. Vyt. Balčiūnas po audiencijos pas šv. Tėvą Vatikane.

lą prieš Juozapą Pilsudskį. Praskridęs ežerą, apie 3 val. p. p. lėktuvas nusileido vietos aerodrome pasilsėti.

Pro snieguotas kalnų viršūnes

Po pusvalandžio jis šokterėjo tiesiai į padangas nepaprastai staiga. Lėkdamas toliau į Milaną, turėjo perkopti aukščiausias Alpių viršūnes. Netikėtai prieš mūsų akis iškilo didingas Montblanas (15,781 pėd. aukštumo). Savo baltą skiauterę, lyg koks karalius, jis laiko iškilęs aukščiau už visas snieguotas Alpių viršūnes. Toliau į padangas kilo gražusis Matterhornas. Lėktuvo kairėje saulės nušviestos baltavo Mt. Rosa ir Jungfrau viršukalnės.

Lėktuvas tartum sustojo aukštųjų kalnų viršūnėse ir mirties tyloje stebėjomės nuostabiu Alpių grožiu. Geriau šioje vietoje tikėtų garsūs posakis: "Pamatęs Alpes (Neapolį), gali mirti!"

Gėrėjomės Alpėmis, bet ir su baime žvalgėmės, kad kartais lėktuvas nosis ar sparnai neužkliūtų už kurios nors uolos.

Tarp Alpių, Italijos pusėje, tyvuliavo gražieji Lugano ir Como ežerai. Baltos vilos, it balandžio, supo ežerus.

Milane ir Romoje

Milane lėktuvas sustojo labai trumpai. Iš Milano per Apeninų kalnus ir Po slėnį skridome į Romą.

Kai pasiekėm Romą, buvo jau vakaras. Praskridęs pro šv. Petro baziliką ir tamsumoje

vo miela sutikti šv. Kazimiero kolegijos vadovybę ir pasinaudoti jos sveitingumu. Kolegijoje ir apsisotau, tvarkydamas Pranciškonų Provincijos reikalus Romoje.

Pas Pranciškonų Generolą

Atvykęs į Romą, kitą dieną nieko nelaukdamas skubėjau į Pranciškonų Generalinę Kuriją. Tiek ordino Generolas, tiek visi jo patarėjai lietuviškiems reikalams parodė didį palankumą. Kurija kartu džiaugėsi Lietuvos Pranciškonų šv. Kazimiero Provincijos veikla Amerikoje, ypatingai jos nuveiktais darbais lietuviškos spaudos labui.

Laukiame šv. Tėvo

Balandžio 21 d. 9 val. buvau priimtas popiežiaus Pijaus XII

tas šventoves Romoje.

Keletą minučių po 9 val. salėje suskambėjo balsai: ateina šv. Tėvas. Visi nutilo. Į salę tyliai įėjo Pijus XII, lydimas monsinjoro ir kelių raudonai apsirengusių pasauliečių. Kuklus ir paprastas atrodė Kristaus įpėdinis, vadovaujās 400 milijonų katalikų iš Svento Sosto, kurio jau du tūkstančiai metų neįstengia įveikti jokie pragaro vartai.

"Žinau lietuvių vargus ir kančias"

Palaiminūs susirinkusius, šv. Tėvas trumpai angliskai prakalbėjo, kviesdamas visas tautas dirbti taikai ir teisingumui. Po trumpos kalbos kiekvienas turėjo progos pabučiuoti šv. Tėvo žiedą ir kelias minutes su juo pasikalbėti. Kiekvienam po-

piežius šypsojosi ir davė dovanėlę.

Priartinęs prie šv. Tėvo ir pabučiavęs jo ranką, pasisakiau esąs Lietuvos Pranciškonų provincijolas Amerikoje.

— Žinau lietuvių ir žinių jų vargus ir kančias — tarė popiežius.

Trumpai papasakojęs šv. Tėvui apie lietuvių Pranciškonų veiklą Amerikoje, paprasčiau jo palaiminimo. Šv. Tėvas mielai suteikė apaštališką palaiminimą Lietuvos Pranciškonų Provincijai Amerikoje ir jos veiklai. Ypatingai jis laimino T. T. Pranciškonų leidžiamą žurnalą ir neseniai pradėtą leisti sujungtą laikraštį — "Darbininką."

Šv. Tėvas dar kartą palaiminęs, šypsodamasis ir mojuodamas ranka, išėjo, palikdamas visiems neišdildomą įspūdį.

Nors ir sulaukęs jau senatvės ir slegiamas rūpesčių ir didelės darbo naštos — šventaisiais metais jis priėmė audiencijose milijonus maldininkų — šv. Tėvas atrodė sveikas ir stiprus. Visi Romoje stebisi Pijaus XII energija ir jo išstvermingumu.

• Tautinis šveicarų Eucharistinis kongresas šiais metais įvyks rugsėjo 29-30 dien. Einsiedelne, garsiajame Marben piligrimų centre. Ten pat yra ir garsusis benediktinų vienuolynas.

LIETUVOS LENKIJOS SANTYKIAI AMŽIŲ BĖGYJE

M. BIRZISKA

Kaunan buvo pasiūstas Lenkijos, o Varšuvon — Lietuvos atstovas. Nustatyta diplomatiniai santykiai ir susisiekimo sąlygos. Vilniaus traukinys pasirodė Kaune, o Kauno — Vilniuje. Vilniaus krašte sulaukta administracinė akcija prieš lietuvių, o vaivada Bocianskis pakeistas kitu. Lenkų spaudos tonas Lietuvos ir lietuvių atžvilgiu taip pat buvo pakeistas. Nepriklausomoje Lietuvoje ėmė rasties svečių ir išvykų iš Lenkijos. Antra vertus, Lietuvos vyriausybė buvo priversta taip pat prilaikinti lietuvių spaudą nuo lenkų puolimo ir net dėl Vilniaus atsargiau sakyties. Vilniui Vaduoti Sąjungos veikla buvo suvaržyta, o paskiau ir visai sulaukta. Lenkijos atstovas ėjo nekartą Lietuvos vyriausybės skysties dėl vieno ar kito kurio lietuviu neko- rektingum Lenkijos atžvilgiu. pav. Vilniui Vaduoti Sąjungai išleisdui Vilniaus miest. žemėlapis su jos nustatytais, daugiausiai iš Lietuvos praieities ir lietuvių tautos tradicijų pamtais, lietuviškais gatvėvardžiais, arba tai pat Sąjungai raginant daug kur ėmus statyti vadina- muosius Vilniaus kryžius — gra- žius, lietuviškosios ornamenta- cijomis, aukštus kryžius, turin- čius nepriklausomai Lietuvai priminti, jog istorinė jos sosti-

ne dar nesanti išvaduota. Drauge betgi toji pat Sąjunga ne- viešai tebevarė savo darbą, y- pačiai risdama Nepriklausomo- sios Lietuvos visuomenę su Vil- niaus krašto lietuvių ir neli- tuvių visuomenė, sistematingai organizuodama išvykų ir kito- kia forma gyvą tarpusavį jų bendravimą ir susipratimą, tuo bendravimu lietuviškojo abiejų Lietuvos dalių jaunimo ir visos lietuvių visuomenės vilnietiškus saitus ypatingai sustiprindama. Tad Lietuvos kova dėl Vilniaus nenutrūko, tik pakeitė savo formą.

Ir vėl fatalinis Lietuvai kovo mėnuo. 1939 m. Hitleris pribal- gia Čekoslovakiją ir tuojuo pri- verčia Lietuvą atiduoti Klaipė- dą kraštą. Nei viena didžiųjų valstybių negynė Lietuvos, net diplomatinio keliu jai nepadė- jo. Lietuvos vyriausybė besi- rengiant ginties Tarybų Sąjun- gos polpredas tepatarė: "Nebū- kite bepročiai!" Varšuvos at- stovas nežinojo nė ką besaky- ti, Rydz-Smigly ir Becko vy- riausybė teskubint pasinaudoti Hitlerio laimėjimu ir ką ne ką atplėsti, jam sutikus, iš Čeko- slovakinijos. Tik Klaipėdai puo- lus, aiškėjo, jog artinasi ir .Lenkijai eilė. Varšuva mėgina drąsinti Lietuvą priešinties e- ventualiai tolesniam vokiečių puolimui. Lenkų spauda labai karštai apie Lietuvą rašo. Lie- tuvos kariuomenės vadas gen. Raštakis pakviestas lankosi Varšuvoje. Lietuvos visuomenė betgi kritiškai žiūri į Varšuvos šūkavimus, netiki jos rodoma galia ir kariniu pajėgumu vo- kiečius atremti. Užstoma ruduo — ir Lenkijos katastrofa.

Lietuvių lenkų santykiai Ant- rojo pasaulinio karo metu.

1939 m. rugsėjo 1 d. pulda- mas Lenkija, Hitleris pasiūlė Lietuvai tą patį padaryti, ta- čiau ši tebesilaikė taikingos po- litikos ir pasiskelbė griežtai neutrali. Žinodama apie tik prieš tai sudarytą rusų-vokiečių draugingumo sutartį, matyda- ma besiantinantį Lenkijos ga- lą ir norėdama išgelbėti kiek galima daugiau Vilniaus bei Suvalkų - Seinų krašto nuo

laukiamo Raudonosios Armijos ir ji įsiveržimo, o paskiau šiai savo žygi ir ji pradėdant, Lie- tuvos visuomenė labai jaudino- si, organizacijos ir paskiri ve- ikėjai spirte spyrė savo vyriau- sybę įsakyti kariuomenei per- žengti administracijos liniją, užimti Vilnį ir kitas 1920 m. liepos 12 d. Maskvos sutartimi Lietuvai pripažintas vietas, bet ir čia vyriausybė atsilaike gundymui į lengvą žygį, tesu- stiprindama tik Lietuvos taip vakarų (nuo vokiečių) sienos, taip ir rytų bei pietų (nuo len- kų) administracijos linijos ap- saugą.

Įsiveržusiai į Vilniaus kraštą Raudonajai Armijai vis plačiau ji užimant, Lietuva plačiai ati- darė administracijos liniją bė- gantiems lenkų kareiviams, valdininkams ir veikėjams gel- bėti. Lietuvos ministeris pirmi- ninkas gen. Černius per radiją kreipėsi į Lietuvos tautą, ra- gindamas ją pareikšti lenkų pa- bėgėliams svetingumą ir su- teikti visokeriopos pagalbos. Lietuvos žmonės, tikrai, parodė jiems nemazai užuojautos ir nuosirdumo. Tuo būdu tūkstan- čiai pabėgusių lenkų rado prie- glaudą Lietuvoje iki gavo pro- gos pasiekti Švediją ar Vaka- rus arba (Lietuvai paėmus Vil- nių) grįžti į Vilniaus kraštą. Jų tarpe buvo maršalo Pilsudskio, kuris Lietuvos visuomenės lai- komas didžiausiu Vilniaus at- plėšimo nuo Lietuvos kaltininku, našlė ir dukterys, Vilniaus ir kiti lenkų vaivados, įvairūs Vilniaus valdininkai ir polici- ninkai, veikėjai, žurnalistai ir t.t., kiti net pasižymėję prieš- lietuvišku veikimu ir Vilniaus lietuvių persekiojimu. Daugelis atbėgusių lenkų reikė lietu- viams padėką už išgelbėjimą, ne vienas prašėsi būti atleidžia- mas už visą, ką pikta lietu- viams buvo padaręs. Pabėgėliai ir likę vietoje vilniečiai neslėpė norį, kad Vilniaus kraštas atitektų Lietuvai. Jie to sulaukė, tik toli gražu ne visi tesusi- prato tinkamas išvadas sau pa- sidaryti ir savo elgseną su tuo suderinti.

(Bus daugiau)

Amerikos Lietuvių ŽIDINIUIOSE

PITTSBURGH, PA.

Išvyko T. V. Gidžiūnas

Pittsburghas neteko vėl vieno savo žymaus kultūrininko T. Dr. Viktoro Gidžiūno, O. F. M. Susikūrus T. Pranciškonų vienuolynui Brooklyne T. Viktoras ten perkeltas viršininku.

Tėvas Viktoras savo buvimo Pittsburghu metu daug dirbo religinėje ir kultūrinėje dirvoje. Jo pamokslai, jo kalbos įdėjo lietuviškąją veiklą ir skatino lietuvius dirbti Dievui ir Tėvynei. Aktyviai jis veikė Federacijos apskrities valdyboje (buvo jos dvasios vadu), ateitininkų būrelyje, tremtinių draugijoje. Bet ypatingai didelę vėgą jis išvarė, įkūręs Katalikų radijo pusvalandį. Tai buvo bene pats geriausias sutvarkytas lietuvių radijo pusvalandis visoje Amerikoje. T. Viktoro pradėta darba dabar gana sėkmingai dirba Lietuvos vyčiai.

Išvykusiam T. Dr. V. Gidžiūnui pittsburghiečiai linki ir toliau dirbti tėvynės gerovei, su tokia pat nenuilstama energija, su kokia jis dirbo Pittsburghu.

Pranešimas

Trečiadienį, gegužės 30 d. 7-tos Gatvės salės kieme, įvyks metinis šv. Petro parapijos vienuolyno taisyimo reikalams parengimas.

Visus iš anksto prašome tą dieną nerengti kitų parengimų ir dalyvauti minėtame parengime.

Kas iš N. J. seselių rėmėjų negalės parengime dalyvauti, prašomas kokią nors piniginę auką joms suteikti. Aukos prašom siųsti šiuo adresu: Mr. Joseph Casper, 187 Dorchester Street, South Boston 27, Mass., arba tiesiog seselėms: Sisters of Jesus Crucified, St. Peter's Convent, 488 East Seventh St., South Boston, Mass.

Tremtiniai minės motinas
Šįmet Motinos Dieną tremtiniai minės iškilmingu susirinkimu gegužės 6 d. 4:30 val. po pietų Lietuvių Piliečių svetainėje South Side. Programoje bus p. Stasienės paskaita ir meninė programa.

Ta pačia proga tenka pastebėti, jog Pittsburgho Tremtinių Draugija yra nuoširdžiai dėkinga Lietuvių Piliečių klubui South Side už lietuvišką nuoširdumą, kurį klubas rodo tremtiniams, leisdamas jiems nemokamai naudotis klubo patalpomis susirinkimams ir kt.

Korespondencijų pataisymai
"Darbininkas" Nr. 3 tilpusioje korespondencijoje apie vyčių banketą ne dėl korespondento kaltės įvyko keletas praleidimų, kuriuos dabar papildome:

Be keturių minėtų šeiminių, banketui šeiminkavo dar ir ponios Šaulienė, Jucevičienė ir Šulnienė. Paskaitą skaitė

prel. J. Balkūnas, o banketą savo atsilankymu pagerbė ir dar vienas vyčių garbės narys — inž. Ant. Mažeika.

Ta pačia proga atitaisyti klaidą ir kitoje tremtinių susirinkimo liečiančioje žinutėje. Pranešimą apie Vidurio Europos Federaciją padarė ne A. Kasulaitis, bet prof. K. Pakštas.

• Neseniai pittsburghiečių lietuvių Katilijų šeima gavo pranešimą, jog Korėjos kovose be žinios dingo jų sūnus Cpl. Jonas H. Katilius, 22 m. amžiaus.

• Daugelis pittsburghiečių džiaugiasi vis tobulėjančia vyčių radijo programa. Vyčiai savo programoje nesitenkina vien muzika ir skelbimais, bet pateikia žinių ir iš pasaulio lietuvių bei Pittsburgho lietuvių gyvenimo.

• Balandžio 17 d. Bentlevylyje, Pa. mirė žinomas Pittsburgho solistas J. Andriulionytis tėvas Antanas Andriulionis.

• Balandžio 15 d. specialiu banketu buvo pagerbtas Pennsylvanijos Superior teismo teisėjas Blair Gunther, nuoširdus lietuvių draugas. Bankete dalyvavo ir nemažas būrys lietuvių.

• Į birželio 10 d. įvykstantį tradicinį SLA trečios apskr. suvažiavimą — pikniką žada atvažiuoti pats SLA prez. Laukaitis iš Baltimorės.

J. Virpša

New Britain, Conn.

Šaukiamas LDS apskrities suvažiavimas

L. D. S-gos New Britain, Conn., apskrities suvažiavimas įvyks gegužės mėn. 20 d. 1 val. p. p. Sv. Juzapo parapijos salėje, Roger St., Lowell, Mass.

Suvažiavimo proga bus socialinių enciklikų minėjimas. Paskaitas skaitys kun. K. Mažutis, kun. V. Paulauskas, o msgr. P. M. Juras, L. D. S-gos centro valdybos pirmininkas, padarys pranešimą apie organizacinę sąjungos veiklą ateityje. Kuopos kviečiamos gausiai dalyvauti, prisijungusios savo atstovus. Suvažiavimas labai svarbus pasiruošimui dideliems ateities darbams.

WATERBURY, CONN.

Vieša rinkliava BALFui

BALFo skyrius yra gavęs leidimą š. m. birželio mėn. 19 d. Waterburio mieste rinkti aukas vargstančių lietuvių šalpai. Vieša rinkliava numatoma pradėti birželio mėn. 18 dien. pavaikare ir baigti birželio mėn. 20 dien. prieš pietus.

Rinkliavos pasisekimas

Rinkliavos pasisekimas priklauso nuo rinkėjų skaičiaus ir jų parodyto rūpestingumo. Prie sėkmingesnio rinkliavos pasisekimo kviečiami prisidėti visi Waterburio lietuviai. Tiek organizacijos, tek pavieniai asmenys jau dabar kviečiami pradėti ruošti kuo sėkmingiausiai tą rinkliavą praveisti. Visų waterburiečių yra didelė pareiga padaryti visa, kad rinkliava pasisektų ir gautomis lėšomis BALFas galėtų sušelpi vargstančius ir būtinai pašalpos reikalingus išblaškytus po įvairius pasaulio kraštus mūsų tautiečius. Dėlyvaudami visi lietuviai rinkliavos pravedime parodysim savo tautinį solidarumą ir atlikime aukščiausią žmoniškumo pareigą — alkaną papenkė, nuoga pridėnk, ligonį aplankyk...

Waterburio BALFo skyriaus Valdyba.

MT. CARMEL, PA.

Gražiai veikia lietuviška mokykla

Mt. Carmel, Pa. yra mažas, bet labai gražus miestelis, kuriame daugiausia gyvena angliakasiai. Čia žmonės uždarbiauja kasdami anglis, gal dėl to ir lietuvių kolonija nepadidėjo naujais ateiviais po šio karo. Tačiau dar ir senųjų lietuvių lietuviška dvasia nepalūžus ir jautriai pergyvena savo tautos laimes ir nelaimes. Lietuviybė ir katalikišką nuotaiką stiprina lietuviškoji parapijos mokykla. Jai vadovauja seselės kazimierietės, kurios tikrai yra daug nusipelnusios lietuviybės darbe Š. Amerikoje.

Jų mokiniai, tik retas tebe kalba lietuviškai. Tačiau dideliu seselių pasišventimu, jie yra išmokyti lietuviškų giesmių, kurias jie gieda parapijos bažnyčioje. Nepamirštama pamokyti ir lietuviškos dainos, kuri surišta su lietuviškais papročiais ir palaiko lietuvišką dvasią ilgesnį laiką.

Didelis malonumas buvo ši mėnesį lietuviškai visuomenei, kai pasirodė mokykla su grynai lietuvišku spektakliu. Kuklus vaizdelis, pačių seselių, vadovaujančių ses. Augustinai, sukurtas. Jos niekada nėra mačiusios Lietuvos, o tačiau savo veikalėliu parodė didžią meilę Dievui ir tėvynei.

Kiekvienas žiūrovas eidamas iš salės, jautė savo širdyje užuojautą mūsų tautai, o ne vienas pagalvojo, kaip greičiau ją išgelbėti.

Lietuviai nuoširdžiai dėkoja seselėms kazimierietėms ir laukia daugiau tokių pasirodymų, kurie palengvintų ir paskaidrintų mūsų vargo dienas.

Barškutis

PHILADELPHIA, PA.

Invokacija

Kan. Prof. J. B. Končius, balandžio 29, lietuvių tremtinių padėkos kvietėjams pobūvyje, Town Hall, atkalbėjo šią invokaciją:

Visagalis Dieve, globėjau ir saugotojau tautų, laimink mus čia susirinkusius. Tavo Dieviškoji Apveizda leido per daugelį metų lietuviams įsikurti šioj laisvojoje šalyje, patogiai gyventi ir net savo bažnyčias ir kultūrinius centrus įsikurti.

Baisusis paskutinis pasaulinis karas sukrėtė tautas ir įstūmė į komunizmo vergiją. Pabėgusieji lietuviai nuo komunistinio žiaurumo ir tremtyje pergyvenę sunkius laikus, laimingai pasiekė šią šalį; seniai čia gyvenusieji lietuviai ištiesė saviesiems pagalbos ranką. Dėkingos tremtinių širdys šio pobūvyje prašo Dievui padėką ir dėkingumą saviesiems už jų gailestingumą. Duok Dieve,

kad broliška lietuvių tautos meilė ir vieningumas visame pasaulyje žydėtų ir vieni kitiems nuoširdžiai visad pagalbą teiktų! Sujungę visas lietuvių tautos jėgas, kad ir išblaškytas po visą pasaulį, susilaikysime geresnės ateities, pilnos laisvės Tėvynei Lietuvai ir Tikėjimui, ko nuoširdžiai meldžiame per Kristų mūsų Viešpatį. Amen.

Kun. Ignas Zimblys prisiminus

Prieš dešimt metų, 1941 m. gegužės mėn. 12 dien., staiga mirė a. a. kun. Ignas Zimblys, Philadelphia sv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas. Velionis gimė 1881 metais rugsėjo mėn. 17 d., kunigu įšventintas 1910 metais, savo gyvenimo pabaigoje uoliai apaštalavo Philadelphia lietuvių tarpe. Jo, kaip didelio geradarijo, šviesus prisiminimas lydi jo, globotus parapijiečius iki šios dienos ir negreit išdils iš jų atminties.

CLEVELAND, OHIO

Ateitininkų veiklos gairės

Naujoji Ateities klubo valdyba (B. Brizgys, M. Makalauskienė, Vl. Palubinskis) balandžio 29 d. susirinkime, lietuvių salėje, pateikė savo darbų programą. Ateitininkai, — kalbėjo klubo pirmininkas inž. Brizgys, — rūpinsis pagilinti ir savo ideologinį susipratimą, ir išplėsti savo veiklą. Pagrindinį darbą varys per sekcijas — studijų, meno, jaunimo, moksleivių ir jaunųjų. Bendromis įgėjomis bus rengiami šie minėjimai: Kristaus Karaliaus šventės, Mindaugo krikšto 700 metų sukakties, socialinių popiežių en-

ciklikų išleidimo ir kt. Taip pat numatomi ir keli parengimai: meno ir literatūros vakaras, iškilnia, piknikas, susitikimas su Detroito ateitininkais ir kt. Valdyba ateities veiklai skelbia šį šūkį: kasti gilyn ir skleisti platyn.

Susirinkimas pritarė klubo valdybos pasiūlytai darbo programai ir gyvai svarstė paties gyvenimo keliamus klausimus. Ateitininkai įsipareigojo dėtis prieš senųjų lietuvių lietuviškos veiklos, ypač palaikyti gyvą ryšį su vyčiais ir veteranais. Taip pat nutarė stiprinti parapijų chorą. Kad būtų galima patenkinamai išspręsti bent minimalinius tautinius siekimus vietinės sąlygose, susirinkimas valdybai pavedė parengti atitinkamą projektą.

Dr. E. Juodėnas susirinkime skaitė moksline paskaitą iš medicinos srities — supažindino su moderniaisiais vaistais penicilinu ir kt.

Susirinkimas pavedė valdybai pasveikinti ateitininkus, Vasiliauskus, ir Stungius, susilaukusius naujų šeimos narių. Į susirinkimą atsilankė gausus at-kų būrys. Pirmininkavo St. Barzdukas, skeretoriavo E. Jogienė.

Naujų parapijų pagerbtos motinos

Motėrų Labdarybės Draugija, vadovaujama K. Magilienės, balandžio 29 d. surengė margumynų vakarą, kurio metu buvo prisiminta ir pagerbta lietuvių motina. Programoj pasirodė muz. Pesio diriguojamas motėrų choras, sudainavęs keturias dainas. Duetą sudainavo Geldukienė ir Salasevičienė, so-

Motėris darbininkė stiklo fabrike pučia mediciniskus vamzdelius

AMSTERDAM, N. Y.

Nauja at-kų valdyba

Ateitininkų susirinkimas įvyko balandžio 15 d. Išrinkta nauja valdyba iš dr. Majausko, J. Cyvo ir K. Ralio. Lauktina, kad ji sugebės išjudinti apsnūdusį kuopos gyvenimą, bent kiek tai liečia susirinkimus. Ilgiau sustota ties kioskų reikalais. Per nepilnus 9 mėn. kioskas išplatino liet. spaudos daugiau kaip už 1,300 dol. Apgai-lestauta, kad ne visi nariai pilnai atlieka savo pareigą spausdintam žodžiui.

Šalpos reikalai

Balandžio 22 d. įvykęs BALFo susirinkimas svarstė gegužinės, rinkliavos miesto gatvėse ir kitus klausimus. Nutarta prisidėti prie ateitininkų rengiamo Motinos dienos minėjimo (gegužės 13 d.) ir parinkti aukų tremtyje vargstančioms motinoms. Laukiama, kad į minėjimą atsilankys gausus būrys tautiečių. Programą atlieka pr.

mokyklos mokiniai. Trumpai kalbėjo dar atsitiktiniai į susirinkimą užsukę "Vienybės" red. J. Tysliava

Keista ir skaudu, kad susirinkimo dalyvius suskaičiuoti beveik pakako rankų pirštų — vos 16. Idomu, ar kiti (tremtiniai) jau spėjo pamiršti kukurūzų duoną ir skylėtus barakus? Amsterdamo BALFo skyrius, prieš porą metų skaitė net iki 300 narių, dabar turi 30. Į susirinkimus, tuo tarpu, jaučia pareigą ateiti keliolika prisiekusių idealistų. Skaičiai byloja už save...

Doleriai — kovai už laisvę.

Vasario 16 minėjimo pajamos paskirstytos šiaip: ALTui — 500 dol. (100% nustatytos kvotos), VLIKui — 300 dol. ir BALFui Motinos dienos proga — 50 dol. Amsterdamo lietuvių komiteto izde nenumatytoms išlaidoms lieka 75 dol. Komitetui sėkmingai vadovauja M. Kerbelis.

Misijos Amsterdame

Sv. Kazimiero bažnyčioje nau balandžio 23 d. vyksta misijos. Jos baigsis šį sekmadienį (V. 6 d.) 7 val. vakare iškilminga procesija ir pamokslu. Susidomėjimas misijomis nemažas. Jas veda iš Čikagos atvykęs jaunas pamokslininkas tėvas Pr. Bulovas, MIC.

Vyt. Valaitis

žėjaus Greenfield apžiūrėjimas.

• Motinos dienos minėjimas rengia: gegužės 6 d. 11:30 val. lietuvių salėje skautai, gegužės 13 d. sv. Jurgio parapijos salėje Aušros Vartų motėrų draugija, talkininkaujama ateitininkų — statomas keturių veiksmų veiklas "Motinos širdis".

• Naujoji parapija gegužės 6 d. lietuvių salėje rengia koncertą, kurio programoj taip pat dalyvaus gražiai užsirekomendavęs Julijaus Kazėno vyrų oktetas.

• Be kitų, į Clevelandą atsi-kėlė ir V. Maziliauskas, buv. Patrijos knygų leidyklos atstovas Amerikoje. A. B.

A. + A. LIUDVISĖS ZINKEVIČIENĖS SEPTYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIES PROGA

Gegužės 4 dieną sukako 7 metai, kaip mirė mano mylima žmona ir brangi vaikų motina Liudvisė Zinkevičienė.

Minėdami šias liūdnas septynerių metų sukaiktives, užprašėme Sv. Mišias su egzėkvijomis už a. a. Liudvisės sielą. Sv. Mišios bus atnaušajamos šėštadienį, gegužės, 7 d., 6:45 val. rytą. Sv. Roko par. bažnyčioje, Brockton, Mass. Prašome visus gimines ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir pasimelsti už a. a. Liudvisės sielą.

Nors jau praėbėgo tuošios mirties septyneri metai, bet mes, namiškiai, niekad nepamiršome ir nepamiršime jos. Visuomet melsimės ir ją prisiminsime savo maldose.

Nuliūdę:

Vyras Vincas Zinkevičius, dukterys, sūnus ir žēntai.

JĖZAUS NUKRYŽIUOTOJO SESERŲ KONGREGACIJOS

RĖMĖJŲ SEIMAS

šaukiamas š. m. birželio (June) 3 d. So. Bostono Sv. Petro lietuvių parapijos bažnytinėje salėje.

Seimas pradėdamas 10 val. iškilmingomis pamaldomis Sv. Petro bažnyčioje. Posėdžiai bus Lietuvių Piliečių klubo naujoje salėje. Pradžia 2 val. po pietų.

Paskaitas skaitys Prof. kun. St. Yla ir Dr. A. Šidlauskaitė iš Kanados. Pranešimą apie Kongregaciją padarys Motina Ligorija.

Visus Rėmėjus ir Kongregacijos Bičiulius maloniai prašome dalyvauti pamaldose ir posėdyje.

Kongregacijos Rėmėjų VALDYBA

SPORTAS

Krepšinio rungtynės

Lietuvių Atletų Klubu krepšinininkai (I ir II vienetai) šį šeštadienį, gegužės mėn. 5 d., 8 val. vak. svečiuosis pas latvių pajėgiausią krepšinio vieneta New York Latvians. Rungtynės įvyks YMCA New Utrecht salėje, 1841-84th St. Brooklyn 14, N. Y. I rungtynės vyktų BMT Westend traukiniu iki 18 ave. stoties.

Daugumas mūsų sporto mėgėjų dar gerai atsimena tas sunkias krepšinio kovas prieš latvius Lietuvoje ir Latvijoje, o taip pat ir Vokietijoje, todėl tikrai, atrodo, bus įdomu pamatyti pirmąjį lietuvių latvių sutikimą New York'e. LAK vadovybė susitarė su N. Y. Latvians žaisti antrąsias rungtynes lietuvių salėje. Šios rungtynės įvyks 3 savaitę būvyje. Galutinai paaiškėjus datai ir laikui, bus pranešta spaudoje.

Baigiamieji organizuoti Lietuvių Sporto Klubų

Beveik vienerius metus veikęs LSK klubas, laimėjęs tiek daug gražių pergalų futbole, iki šio laiko dar nebuvo formaliai susiorganizavęs. Balandžio mėn. 15 d. įvykusiame klubo narių pasitarime buvo išrinkta organizacinė komisija, kuri baigia rengti klubo įstatus ir numato sušaukti esamų narių ir norinčių būti to klubo nariais asmenų (vyrų ir moterų) susirinkimą gegužės mėn. 19 d. Vyt. Belecko svetainėje. Organizacinė komisija kviečia visus mėgstančius sportą prisidėti ir atvykti aukščiau paminėtą dieną į klubo susirinkimą.

Eintracht Frankfurt (Vokietija) New York'e

Eintracht Frankfurt 15 žaidėjų ir 3 palydovai lėktuvu išvyko į JAV, kur jie numato

sužaisti 9 rungtynes prieš iškilniausias vokiečių (JAV) futbolo rinktines.

DAFB lyga jau pasirengė futbolininkus priimti ir nustatė turtingą bei įvairią programą. Gegužės mėn. 6 d. Triborough Stadione, Randall saloje sportinė programa prasidės 11.30 val. ir tęsis iki 6 val. vak. Eintracht Frankfurt susitiks su New Yorko DAFB rinktine 4 val. p.p.

Svečių iš Vokietijos eilėse matysime futbolo mėgėjams gerai pažįstamus iš Vokietijos laikų puolikus — Alfred ir Willy Kraus, Fred Reichert, Huberth Schieth, ir J. Jaensch; gynikus — Werner Heilig ir Adolph Bechtold; Heinz Kaster.

DAFB eilėse žais 3 JAV valstybinės rinktinės žaidikai ir 1948 m. olimpinio JAV futbolo vieneto atstovai — John ir Ed Souza ir Joe Rego. Be to, N. Y. vokiečių rinktinės eilėse matysime JAV internacionalą Billy Sheppell ir Danijos vartybinės rinktinės Terry Van Steen.

New Yorko vartus gins Felix Goldstein. Gynime: Yeprem Chacurian, John Healy, Leo Scherer. Atsargos: Fred Klomm, Billy Sturgess, Karl Posky, Hike McGrail, Steve Olynec, Rolf Schuler ir Albert Schwartz.

Atrodo, šiais metais DAFB sudarė žymiai stipresnį vieneta negu perėjais metais prieš V. f. B. Hamburg, todėl šis susitikimas gali atnešti kai kurių staigmenų.

I stadione vykti IRT Lexington Express požeminiu traukiniu iki 125 str. o iš ten specialiais autobusais (kurie kursuos kas 2 min.) tiesiog į stadioną.

A. Vakselis

DAFB eilėse žaidžias John Souza, garsusis 1948 metų JAV olimpinis žaidimo futbolininkas.

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. Jamaica 3-7722

John W. Ansell

LIETUVIS ADVOKATAS

15 Park Row, New York

Telefonai:

Ofiso Tel. WO 2-3497 Namų Tel. NE 9-5680

ĮVAIRUS SKELBIMAI

CHARLES SPORTSWEAR

Davenport 6-0259

RALPH KRUCH

FOTOGRAFAS

65 - 23 Grand Avenue

Maspeth, N. Y.

Sav. K. Krasnakevičius,

515 Washington St.,

Boston, Mass. Room 721-722

Siuvame kostiumus moterims

ir vyrams ant užsakymo.

Tel. HA 6-9839

Išnuomojamas kambarys su baldais vienam asmeniui. 52-86 73rd St., Maspeth, N. Y. H. Brazauskienė. (7)

Automatic Laundry

Namie skalbti neapsimoka. Atneškite baltinius mums ir kai bematant išskalbsime gerai ir pigiai.

396 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

Lietuviai Charles J. Kay, sav.

PARDUODA NAMUS

Kai norėsite pirkti ar parduoti namus ar bet koki būtiną, arba apdrausti savo nuosavybę, ar savo gyvybę, malonėkite kreiptis žemiau pažymėtu antrą, kur gausite greitą ir sąžiningą patarimą.

J. P. MACIULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.

Tel. V1rginia 7-1896

LIEPOS ZIEDAI

Liepos Ziedų arbata gerai nuo persivaldymo, ji suteikia prakaitavimą ir pastiprinimą. Taipgi sakoma, gelbstanti nuo inkstų (kidney) ir puslės ligų. Liepos Ziedai yra gerai ir nuo kosulio, paeinančio nuo šalčio ir gerklės nesmagumų ir užkimimo. Liepos Ziedai, pašutinus gerai dėti ant skaudulių, ir skaudančių sutinimų, žaizdų ir vočių. Liepos Ziedai turėtų būti visų namuose kaip naminė gyduolė. Liepos Ziedų svaras \$2.50 prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway

South Boston 27, Mass.

DELLA E. JAKUBS

LITHUANIAN FUNERAL HOME

(Jakubauskienė—Laisniuta Laidotuvių Direktorė)

Visiems lietuviams norintiems mūsų

kambarys leidžiame naudoti dykai

Lietuviai kreipdamiesi reikale prie mūsų apturėsime teisingą patarimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir geresnis už kitų patarnavimas. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbūčių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, su lig jūsų pasirinkimo. Telefonuokite:

6621 EDNA AVENUE

ENDicott 1763

CLEVELAND, OHIO

JEI NORITE VAZIUOTI

į kitą miestą, į naują butą, į kurortą, į stotį ir t.t. — visur mūsų automobiliai pigiai ir greit pervežs Jus kartu su bagažu ir daiktais.

Užsakykite telefonu CYPRESS 9-7879

tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro

TRANSPORTATION BUREAU

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.

J. CORONIS & SON

FURNITURE CO.

168 W. PEARL ST., NASHUA, N. H.

Tel. 4008

Mažos rėdos — Mažesnės kainos

Veltui pristatymas — Išsimokėjimui

Atleikite į krautuvę, kurioje

garantuotas sutaupymas

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS

Pristatom geriausį toniką

Piknikams, Vestuvėms,

Krikštynoms ir Visokiems

Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Bostone

Dr. A. Petrika

(Dantų Gydytojas)

221 So. 4th Street

Tel. EVERgreen 7-6868

VALANDOS:

9—12 ryte

1—8 vakare

Penktadienis uždaryta

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Armakauskas)

Graborius—Balsamuotojas

Moderniška Kopyčia

423 Metropolitan Ave.,

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius

Notary Public

660 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Tel. Market 2-5172

Matthew A. Buyus

(Buyauskas)

Laidotuvių Direktorius

426 Lafayette Street

Newark 5, N. J.

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius—Balsamuotojas

231 Bedford Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Tel. V1rginia 7-4499

F. W. Shalins

(Šalinskas)

Laisniutas Graborius

Suteikiam Garbingas

Laidotuves

— \$150 —

KOPLYCIA SUTEIKIAM

NEMOKAMAI

84 - 02 Jamaica Avenue,

Brooklyn, N. Y.

Tel. NEWton 9-4464

Estate of A. J. Valantiejus

VERONICA R. VALANTIEJUS

Laisniutas Graborius

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street

Maspeth, N. Y.

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

LAISNIUTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška kopyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus

turėsite mandagų ir sąžiningą patarimą

2128 Carson Street

S.S., Pittsburgh, Pa.

Tel. HEMlock 1-0203

Phone STagg 2-3108

ANTON APPEL

JERSEY PORK

428 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Didžiausias pasirinkimas visokios mėsos

LIETUVISKOS DESROS — SKANUS SKILANDZIAI

E. POVILANSKŲ

Baras ir Restoranas

Puiki Salė Seimyninėms Pramogoms

158 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9737

W. J. CHISHOLM

GRABORIUS

"Asmeniškas Patarinimas"

331 SMITH ST.

PROVIDENCE, R. I.

Telephone.

OFISO: DEXTER 1952

Namų: PL 6236

SO 8-2712 Res. BIG 9013

Dr. J. C. Seymour

LANDZIUS

Lietuvis gydytojas ir chirurgas

Naudoja vėliausią, X-Ray aparatą

Pritaiko akinius

534 E. BROADWAY

South Boston, Mass.

Valandos: 2 iki 4 ir 7 iki 8.

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarinimas diena ir naktį.

Kopyčia sermenims dykai.

Tel. South Boston 8-2596

Avenue 2-2484

CASPER

FUNERAL HOME

187 DORCHESTER STREET

South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarinimas diena ir naktį.

Kopyčia sermenims dykai.

Tel. SO 8-1437

South Boston 8-3960

VYTAUTAS YAKAVONIS

FUNERAL HOME

741 NO. MAIN STREET

Brookton, Mass.

V. YAKAVONIS

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

Patarinimas diena ir naktį.

Kopyčia sermenims dykai.

Tel. BROCKTON 8-1580

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY

South Boston, Mass.

D. A. Zaltskas, F. E. Zaltskas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarinimas diena ir naktį.

Kopyčia sermenims dykai.

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

South Boston 8-2609

WAITT

FUNERAL HOME

30 EMERSON AVE.

Brookton, Mass.

EDWARD J. WAITT

(Waittkūnas)

Laidotuvių Direktorius ir

Balsamuotojas

Patarinimas Diena ir Naktį.

Kopyčia sermenims dykai.

Tel. Brookton 3368

Kitur

Tel. POPlar 4110

Charles J. Roman

(Ramanauskas)

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Moderniška laidojimo įstaiga

Didelė, graži kopyčia, erdvi salė

Pakeleivingiems suteikiama

nakvynė

Viskas nemokamai

Kreipkitės dieną ir naktį

Phone, FEderal 1622

H A S E R

Funeral Home

AMBULANCE SERVICE

Mes esame dėkingi už jūsų

biznį

512 Chartiers Avenue

McKees Rocks, Pa.

RADIJO VALANDELES

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 iki 3 VAL. POPIET — WWRL 1600 kc

Gyvuoja virš 20 metų oro bangomis, transliuojama

visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika

(Viethės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t.

Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9293

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA

Nuo 11 iki 12 val. vidudienį.

WESX — 1230 KILOCYCLES, SALEM, MASS.

Kiekvieną šeštadienį 11 valandą ryto transliuojamos liaudies dainos, muzikos kuriniai, pranešimai, sveikinimai ir kalbos.

Jeigu norite ką nors paskelbti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus adresu:

LITHUANIAN RADIO HOUR

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJIENOS

Kun. N. Pakalnis

Apreiškimo parapijos klebonas, jau penkis dienas kaip serga; gydosi namuose.

Motinių Diena

ruošiasi paminėti Atsimainymo parapijos Moterų Sąjungos kuopos narės gegužės mėn. 13 dien. dalyvaudamos šv. mišiose ir priimdamos bendrai šv. komunią. Po pamaldų parapijos salėje turės bendrus pusryčius.

Tą pačią dieną Atsimainymo bažnyčioje prasidės novena prie stebuklingo šv. M. Marijos medaliko. Noveną anglų kalba ves kun. F. M. Leddy, C. M.

Gegužinės pamaldos

Apreiškimo parapijos bažnyčioje yra kasdien 7,30 val. vakare. Sekmadieniais 3 val. p.p.

Ateitininkų susirinkimas

šaukiamas šį sekmadienį, gegužės mėn. 6 dien. 11,45 val., tuoj po sumos, Newarko, N. J., parapijos salėje. Visi ateitininkai kviečiami dalyvauti.

Rožančiaus dr.-ja

Atsimainymo parapijos salėje, gegužės mėn. 6 dien., tuoj po mišparų, šaukia savo narių mėnesinį susirinkimą.

Organizuoja vaikų teatrą

Lietuvių Mokytojų Draugija New Yorke ėmėsi iniciatyvos įkurti vaikų teatrą ir jau pakvietė talkon teatro specialistus.

Laimėjimų vakarą

Angelių Karalienės parapijos Treitininkų dr.-ja, ruošia sekmadienį, gegužės mėn. 6 d. parapijos salėje, So. 4th ir Roebing St. kampas, Brooklyn 11, N. Y. Pradžią 5 val. p.p. Įėjimo mokeskis 60 centų.

Metinis Spaudos Klubo susirinkimas

SLA patalpose įvykusiame metiniame Spaudos Klubo susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirm. A. S. Trečiokas, vicepirm. adv. M. Toliušis, sekr. adv. St. Briedis, fin. sekr. T. Grybaitė, Ed. M. L. Vasil. Pramogų komisijon išrinkta: I. Trečiokienė ir T. Grybaitė.

NEW YORKO LIETUVIŲ TREITINIŲ DRAUGIJA

GEGUŽĖS 19 D.

Šv. Stanislovo parapijos salėje
Greenpointe, kampas Driggs Ave. ir Newel Str.,

RENGIA VAKARĄ

PROGRAMOJE: KATZEBUK 4 VEIKSMŲ FARSAS

"PASKUTINIS ŠPOSAS"

Vaidina Brooklynso vaidintojų trupė, vadovaujama

aktoriaus V. ŽUKAUSKO.

Po vaidinimo šokiai, bufetas, su karštais ir šaltais užkandžiais bei įvairiausiais gėrimais. Pradžią 6 val. vak. Įėjimas: \$1.25.

(6)

DAINŲ ŠVENTĖ IR ŠOKIAI

Gegužės - May 6, 1951 m.

MANHATAN CENTER

NEW YORK, N. Y.

34th ST. & 8 AVE.

PRADŽIA 4 VAL.

Bilietyų kaina — \$1.65, \$2.00, \$2.85. Šokiams \$1.25.

L. Kat. Federacijos

New Yorko apskrities, susirinkimas įvyko balandžio mėn. 27 d. Apreiškimo parapijos salėje, kuriame pirmininkavo S. K. Lukas, sekretoriavo Pr. Naujo-kaitis.

Padaryta pranešimas iš Liet. Tarybos veiklos, išrinkti atstovai į draugijų konferenciją, kuri bus gegužės mėn. 13 d. New Yorker viešbutyje, New York City. Taip pat buvo gyvos diskusijos "Darbininko" reikalais. Susirinkimo dalyviai džiaugėsi nauju laikraščiu, užgrynė jo redaktorius ir leidėjus ir reikė viltis, kad ateityje laikraštis vis gerės. Po to apsvastyta LIETUVIŲ DIENOS reikalas ir kas tuo reikau jau padaryta. Nutarta painformuoti visas draugijas, kad LIETUVIŲ DIENA bus liepos mėn. 1 dien. Dexter Parke ir kad visos draugijos ruošiasi uoliai joje dalyvauti bei prisidėti savo darbu prie LIETUVIŲ DIENOS pasisekimu.

"Malūnininkas ir kaminkrėtys"

Atsimainymo parapijos choras uoliai ruošiasi operetės "Malūnininkas ir kaminkrėtys" pastatymui gegužės mėn. 5 d. Po vaidinimo bus šokiai prie "Nakties Pelėdų" orkestro. Pradžią 6,30 v. v.

Vyks Chicago

Netrukus Čikagoje įvyks Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacinio komiteto posėdis. Iš JAV rytinių krantų vyksta A. Saulaitis ir dr. P. Vileišis. Laukiama dar pakviečiant du atstovus iš senesniosios išeivijos.

Susituokė

Balandžio 28 dien. Atsimainymo parapijos bažnyčioje susituokė Jozas Zalis su Margareta Briggs. Naujai lietuviškai šeimai linkėtina laimingo gyvenimo.

M. Tamošaitienė

buvo padaryta sunki vidurių operacija. Ligonė jau grįžo iš ligoninės ir eina geryn. Linkėtina greitai pasveikti.

Bronė Brundzenė

jos gimtadienio proga buvo pagerbta savo namuose Rego Park, L. I. balandžio 28 d. Solonizantė dėkinga už gausias vertingas dovanas ir širdingus linkėjimus.

Liet. Kat. Darbininkų klubo

narių susirinkimas bus gegužės mėn. 11 dien.—penktadienį —8 val. vakare "Darbininko" patalpose, 417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Šiame susirinkime svarbu visiems dalyvauti, nes bus svarstomi labai aktualūs ateities veiklos reikalai, o taip pat bus renkami atstovai į draugijų konferenciją, kuri įvyks gegužės mėn. 13 dien. New Yorker viešbutyje.

"Amerika pirtyje" antruktart

Balandžio 29 d. Apreiškimo parapijos salėje dramos aktorius Vitalio Žukausko vaidintojų grupė pakartojo Keturakio "Amerika pirtyje".

Priešpirt dirbdami įvairiose darbovietėse, vaidintojai laisvalaikio ruošia naują veiklą, kurį status gegužės mėn. 19 d. New Yorko Lietuvių Tremtinių Draugijos vakare.

Per J. Ginkaus radiją

Pereitą šeštadienį A. Merkeliš skaitė paskaitą "Šviesūs Vaizgantai", o Pr. Kulys tęsė pranešimą apie rytinių JAV tremtinių suvažiavimą. Šį šeštadienį dainuoja M. Nainytė-Dobužinskienė. Akompanuoja A. Mroziński.

Kvietimas visoms draugijoms

New Yorko Lietuvių Taryba nutarė šaukti miesto ir apylinkės lietuvių draugijų konferenciją gegužės 13 d. 1 val. p.p. New Yorker viešbuty, 34 St. ir 8 Ave. Konferencijos tikslas apsvastyti, kaip stipriau įsijungti į Amerikos savisaugos ir pasaulio laisvės gynybą ir veikliau dalyvauti Amerikos Lietuvių Tarybos pasikeitame Laisvės Mobilizacijos Vajuje.

Maloniai kviečiame draugijas atsiųsti bent penkis atstovus ir patirinti visus narius dalyvauti svečiai. Taip pat maloniai prašome paskirti ir kaip galima didesnę auką, kuri bus paskirta Laisvės Mobilizacijos vajui. New Yorko turime sukelti bent penkis tūkstančius dolerių.

Taip pat bus dainų programa.

Jono Simanavičiaus

sveikata vėl pablogėjo. Jau aštuonios savaitės kai ligonis gulė šv. Jono, L.I.C. ligoninėje.

Mirė Stanislovas Talutis

Balandžio mėn. 25 dien. mirė Atsimainymo parapijos (Maspeh) narys St. Talutis, palaidotas šv. Jono kapinėse, balandžio mėn. 28 dien.

Paskaitos vedybinio gyvenimo klausimais

New Yorko katalikiško jaunimo ir labdaros organizacijų vadovybės 1948 m. suorganizavo priešvedybinius klausimais paskaitų ciklus, kurie tebevyksta pastoviai iki šiol ir kuriuos aplankė 20,000 jaunuolių, susiinteresavusių vedybinio gyvenimu. Paskaitose aiškinami moterystės klausimai, pasirėngiami vedyboms, apie vaikų auklėjimą ir t.t. Konferencijų tikslas padėti jauniems žmonėms pasiruošti praktiskam vedybiniam bei moraliniam moterystės gyvenimui. Paskaitoms paprastai vadovauja vienas katalikų kunigas, vienas gydytojas ir vienas vedęs ir praktiškai gyvenęs moterystės gyvenimą. Paskaitos šiandien yra gana gausiai lankomos, ir kelia didelį susidomėjimą jaunimo tarpe.

DAINŲ ŠVENTĖ

Jeigu tikėti kalendorium — pavasaris prasideda kovo 21 dieną, tačiau mes matome, kad žiema dažnai pasijuokia iš tos datos ir kai mes svajojame apie gėles, regime sniegą. Bet yra visai tikra, kad pavasaris, tikrasis pavasaris sužibės visu savo grožiu gegužės 6 dieną, New Yorke, ir ne tik šiam miestui gyvenantiems, o visiems lietuviams, kurie iš įvairių Amerikos vietovių tą dieną 4 val. po pietų, dalyvaus New Yorke, Manhattan Center įvykstančioje lietuviškoje Pavasario DAINŲ ŠVENTEJE.

Tikrai, čia jūs pajausite pavasario vėją, kuris suksis su tautinių šokių šokėjais. Jūs girdėsite atgimusį po žiemos upeilį čiurlenimą ir paukščių giesmes — tas visa yra įlieta į mūsų gražiasias lietuviškas dainas, kurias visame grožioje atskleis žymiausi Amerikoje gyvenantieji lietuvių menininkai, dainininkai, artistai ir chorai.

Ir neužmirškime tos nuostabios nuotaikos, kuri susidarys susibūrus 5-6 tūkstančiams lietuvių žiūrovų, didžiausioje ir gražiausioje New Yorko salėje.

Maloniai yra kviečiami visi atsilankyti.

"Micamolde" sulėtėjo darbas

Kondensatorių fabrike "Micamold", kuriame anksčiau dirbo keli šimtai lietuvių paskutiniu metu labai sulėtėjo darbas. Paleista iš darbo daug darbininkų, jų tarpe ir lietuvių, dirbusių čia jau ilgesnį laiką.

Liet. vaikų pirmoji komuniya

Brooklynso Šeštadieninės Liet. Mokyklos vaikučiai, parengti kun. Pakalniškio, šį sekmadienį eina pirmos komunijos. Tėvai džiaugiasi, kad jų vaikai buvo paruošti gimtąja kalba.

V. Bražėnas dirba, rašo ir dainuoja

V. Bražėnas — Bražvilis, kurio fejletonu "Viršaitiškas sapnas" taip gėrėjosi pereinio sekmadienio literatūros ir dainų vakarų publika, šiuo metu gyvena New Yorko pašonėje esančiame milijonierių rajone — Stamforde. Tenai jis dirba pietutų fabrike, o laisvalaikio rašo ir kaip dainininkas dalyvauja A. Mroziński "Aitvarų" kvartete.

Buvo susirgęs K. Vasiliauskas

Dramos aktorius K. Vasiliauskas, kuris dirbo vienoje New Yorko siuivykloje, paskutiniu metu buvo susirgęs ir negalėjo vykti į darbą. Jam pasveikus ir sugrįžus, darbovietės vadovybė atsisakė jį priimti atgal. Reikala tirią siuvių delegatas P. Kundrotas.

Ketina apsivalyti nuo komunistų

Balandžio mėn. 27 d. Maspeho Liet. Pil. Klubas susirinkime kilo diskusijų. Norima apsivalyti nuo negausių komunistų, kurie daro gėdą visiems to klubo nariams. Valdybai buvo prikišta perlėta šioje srityje veikla. Tuo tarpu nepadaryta jokių nutarimų. Valdybai pasiūlius, klausimas atidėtas svarstyti tik birželio mėn. susirinkime.

Atvyko kan. M. Vaitkus

Gegužės 2 d. "General Steward" laivas atvežė į New Yorko uostą 36 lietuvių, jų tarpe ir kanauninką Mykolą Vaitkų. Jo pasitikti buvo atvykę kan. F. Kapočius, kun. V. Dabušis ir dr. Daugėla. Kan. M. Vaitkus laikinai sustojo Brooklyn, vėliau vyks į Providence vyskupiją, kur vyskupo yra kviečiamas seselių vienuolyno kapeliono pareigoms.

Lietuviai lojalumo parade New Yorke. Viršuje vaizduojama enkavedistų grandinėmis sukaustyta Lietuva. Apačioje —lietuvių eiseną, kurios priekyje eina lietuvių veteranų postas.

Lojalumo parade New Yorke skautai davė gyvą pavykslą su pavadinimu- plakatu "Skautai ir skautės taip pat, buvo naikinami raudonųjų."

Siaip dalis skautų dalyvavo eisenoje su tautinių šokių grupe bei parodą gyvuosiuose pavyksluose.

Ta pačia proga, matant dalyvaujančius estų, latvių, ukrainiečių ir rusų skautus organizuotai, norėjusi matyti ir mūsų skautus su uniformomis.

Prel. Pr. Juro pagerbti banketas

Ryšyje su Lawrence, Mass., Šv. Pranciškaus klebono kun. Pr. Juro pakėlimu į prelatus šios parapijos parapijiečiai ruošia jam pagerbti bankietą puosnioje šv. Marijos parapijos auditorijoje gegužės 20 d. 5 val. po pietų.

Bostoniečiai bilietus į tą bankietą gali užsisakyti "Darbininko" administracijoje 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Norintieji dalyvauti prašomi bilietus užsisakyti ne vėliau š. m. gegužės 13 dienos.

Ateitininkų sendr. susirinkimas

įvyko sekmadienį, balandžio 29 d., šv. Petro parapijos mokyklos patalpose. Susirinkimą atidarė skyrus pirmininkas St. Lušys. Paskaitą skaitė Tėv. Bern. Grauslys, OFO. Pranešimą padarė iš Ateit. vadovaujančių asmenų pasitarimo N. Y. Bostono sendraugijų skyr. pirmininkas St. Lušys ir kalbėjo Ateitininkų Šelpimo Fondo reikalų, pabrėždamas reikala tuo jau visiems nariams prisidėti prie šelpimo tremtyje mokslus einančio ateitininkų jaunimo.

Artimiausiu ateitininkų uždavinį eilėje buvo ypač pabrėžta socialinių popiežių enciklikų idėjų propagavimas. Susirinkimas buvo gan gausus ir gyvas. Susirinkime dalyvavęs dvasios vadas kun. Al. Kontautas, kuris labai įdomiausiai socialinėms problemoms, pasižadėjo sekančiam susirinkimui parengti paskaitą "Teisingas atlyginimas."

Rengiasi vykti

So. Bostono ateitininkai rengiasi vykti į prel. Pr. Juro pagerbimą, kurį ruošia šv. Pranciškaus liet. parapija šv. Marijos parapijos salėje, Lawrence, Mass. ir turėti savo stalą. Stal-

Ko subruzdą Grandstrytis?

Kai pernai nuo Williamsburg tito Brooklynne pradėjo dygti milžiniškas pylimas pra-dėtam keliui, jungiančiam šią miesto dalį su Long Island, brooklyniečiai nesistebėjo tokiu dideliu federalinės valdžios mostu. Jie visiškai ramiai žiūrėjo, kai didžiuliai kranai iškilojo ties Bridge Plaza buvusios aikštelės betonines plytas, ir džiaugėsi, kad viršum namų stogų iškils jų automobiliams judrus kelias.

Tai buvo paprasčiausias amerikietiškojo gyvenimo reiškinys. Užsiėmus savaisiais, nerūpinama kitų reikalais. Numojama ranka: "Not my business."

Pavasarijant vis dėlto pasirodė, kad tai ne tik tiltą tiesiančiųjų reikalas. Nors federalinė valdžia ir moka gyventojams už nugriaujamus namus ir jų gyventojams — po 100 dol. už turėtą juose kambari, bet tuo keliu padalina miesto rajoną į dvi dalis.

Lietuviai taip pat gyvai dalyvauja šioje protesto akcijoje. Grandstrytis, kaip jį įprastai vadina brooklyniečiai ir jo kaimynystė, yra garsiausia vieta ne tik savo lietuviškais salūnais, bet ir kitomis įstaigomis. Per lietuviškas bažnyčias lietuvių buvo raginami dalyvauti protesto akcijoje, o mitinge buvo matyti kalbant J. Ginkų ir kt.

Dabar prasideda tikrai įdomus laikotarpis: katra pusė laimės gyventojai ar valdžia.

—sn—

Gerai pavyko

praeitą sekmadienį, balandžio 29 d. Lietuvių Radijo Valandėlės programa — "Šurum-Burum", įvykusi Lietuvių Piliiečių Draugijos patalpose, So. Boston, Mass.

Programą pravedė ir kalbą pasakė rengimo komisijos pirmininkas Jonas Romanas. Trumpai kalbėjo Pr. Razvadauskas. Dainininkė Kleopatra Kučienė iš So. Boston, Mass., pagiedoj solio. Jai akompanavo muzikas iš tremties Al. Šakalys. Grojo Al. Šakalys ir jo orkestras. Jaunimas šoko iki vėlaus vakaro. Buvo atvykusio jaunimo ir iš aplinkinių kolonijų. 14-ka jaunų vyčių atvyko net iš Worcester, Mass., kur įvyko tą dieną Liet. Vyčių Ap-skričio suvažiavimas. Jaunimo tarpe matėsi nemaža ir senesnio amžiaus žmonės.

Kitos pramogos

Šeštadienį, balandžio 28 d. vakare Liet. Piliiečių Draugijos salėje įvyko, ALT bankietas. Sekmadienį, balandžio 29 d. 3 val. po pietų įvyko šv. Petro parapijos mokyklos patalpose Federacijos atstovų pasitarimas. Tą dieną (balandžio 29) ir tuo pačiu laiku pabažnytinėje salėje kun. J. Bernatonis rodė paveikslus iš savo kelionių po šventąsias vietas. Filmos pasi-žiūrėti susirinko nemaža žmonių.

Reikalinga moteris namų apyvokos darbams. Pageidaujama tremtinė (buvusi D.P.), anglų kalbos mokėjimas nebūtinas. Duodamas kambarys ir atskiras miegamasis. Skambinti TH. S. H. 5-3546. (6)

REIKALINGAS BUTAS

4 žmonių šeimai reikalingas butas I ar II aukšte Ridgewood, Eastern Parkw., N. Y. ar panašiose vietose. Apie buto ieškančią šeimą pasiinformuoti galima pas p. Juozą Ginkų, 495 Grand st., Brookl., N. Y. Tel. EV 4-9293, arba EV. 8-7012. (6)

Res. SO 8-3729 SO 8-4618

Lithuanian Furniture Co.

MOVERS —

Insured and Bonded

Local & Long Distance Moving

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.